National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

B10-1-c-1-4-5

Second class mail registration number — 1089

National Library Bibliothèque nationale
APR 18 1980
NEWSPAPER SECTION SECTION DES JOURNAUX

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ESTO 80

Nr. 26 (2661) XXIX aastakäik — Teisipäeval, 1. aprillil 1980 — Tuesday, April 1, 1980 — Üksiknumbri hind 45 senti

Edasi uute tähiste suunas

53 eesti organisatsiooni Torontos korraldatud konverentsil

Toronto Eesti Majas möödunud laupäeval toimunud eesti organisatsioonide konverents Kanadas, mille üldteemaks oli „Eestluse tähistel 1980-ndail aastail", kujunes sisutihedate kokkuvõtete tegemiseks Kanada eestlaste tööst rahvuspoliitilisel ja rahvuskultuurilisel alal ning kaugemate teetähiste püstitamiseks eelolevateks aastateks. Kokkukuhjunud kava ja paljude ettekannete tõttu ei olnud võibolla võimalik täiel määral süveneda kõigisse probleemidesse kuid püstitatud juhtmõtete alusel on võimalik hiljem detailseid probleeme rakendada. Konverentsile andis erilist elustavat lisavärvi Stokholmis toimuva ESTO-80 esimehe Richard Norvelli sõnavõtt, mis oli kantud tugevast rahvuslikust vaimust ja sisaldas tungivat kutset Kanada eestlaskonnale pidustustest rohkearvuliselt osa võtmiseks. Konverents oli ootamatult rahvarohke, kuna sellel oli esindatud 53 organisatsiooni üle 100 osavõtjaga, neist paljud väljaspool Torontost. Konverentsi töö tulemusena võeti vastu rida resolutsioone.

Konverents algas vaimuliku lauluga „Õnnista ja hoia" ning vaimuliku sissejuhatuse ja avapalvuse ütles praost O. Puhm. Avasõnad olid Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimehelt U. Petersoolt, kes tõi esile konverentsi korraldamise mõtte ja ühise nõupidamise ülesanded ning kriipsutas eriti alla üksmeele säilitamise tähtsust. Eesti Vabariigi esindaja ja aupeakonsul I. Heinsoo tervitas kõiki kokkutulnuid, eriti kaugemalt saabunuid.

Ta avaldas eriti lootust, et luubi alla võetud probleemid ja vastuvõetud resolutsioonid ei jääks unustusesse ja unarusesse, vaid et need tuleksid rakenduslikust aspektist lähtudes põhjalikult läbi sõeluda.

Kongressi juhatajateks valiti H. Lupp ja E. Soomet Torontost ja P. Möldre Montrealist, sekretärideks Julie Herma, Helge Kurm ja E. Salurand. Ettekannete esimeses osas esitas vabadusvõitlusliku tegevuse raamides ettekande „Meie ülesandeid muutuvas välispoliitilises olukorras" EKN-u väliskomisjoni esimees L. Leivat. Kõneleja käsitas lühidalt välispoliitilist, olukorda eriti praeguseid sündmusi Afganistanis ning kirjeldas kuidas Venemaal rahva eest tõde varjatakse. Ta mainis, et invasioon Afganistani meenutab lääneriikidele neid ähvardavaid ohtusid, kuid vastuabinõud läänes on piiratud sõjaliste ressursside puudulikkuse ja poliitiliste lahkhelide tõttu.

Sellest tulenevalt on praegu suuremaks vastuaktsiooniks kujunenud olümpiamängude boikott.

Kõneleja väitis, et N. Liidus ei ole loota rezhiimi pehmenemist ka uue juhtkonna näitelavale ilmumisel. Mis puutub dissidentidesse Balti riikides, siis keegi ei tea nende täpset arvu, kuid meie kohus on neid toetada eriti nüüd, kus Ülemaailmne Eestlaste Kesknõukogu on kuulutanud käesoleva aasta Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamise Aastaks. Meie suurimaks eesmärgiks ja kohustuseks on läänemaailmale kõigi võimaluste piirides nõukogude imperialismi ja Balti riikide okupeerimist meenutada. Meil ei saa oma kodumaa suhtes olla maksimaalset ega minimaalset programmi vaid ainult üks programm — iseseisva Eesti taastamine.

Järgnevatel läbirääkimistel võtsid sõna P. Möldre, E. Salurand, K. Tori, A. Kala, A. Taul, E. Kiilaspea, A. Luik, I. Heinsoo, U. Petersoo j.t.

Rahvuspoliitilises sektoris oli ettekanne H. Tederilt teemal „Okupeeritud Eesti ja meie". Kõneleja andis ülevaate praegusest masendavast olukorrast ja venelaste võimutsemisest Eestis, mainides, et Moskva tahab eestlasi kujundada ajaloota rahvaks. Ta toonitas aga, et vene surve ei ole suutnud eestlaste rahvuslikku iseteadvust põrmustada, mida kinnitavad eriti noorte demonstratsioonid rezhiimi vastu.

Heites pilgu Ameerika mandri eestlaste hoiakule kinnitas kõneleja, et suur osa eestlaskonnast on nakatatud siinsest materialistlikust ellusuhtumisest.

Ta ütles, et me elame praegu suurte maailmapoliitiliste murrangute koidikul ja peame seetõttu oma vabadusvõitluslikku strateegiat ja taktikat ümbermõtestama. Peame läänemaailmale pidevalt meelde tuletama, et ta on kaassüüdlane Balti riikide praeguses olukorras. Meie läänes elavad eestlased oleme lahutamata osa eesti rahvast ja peame seetõttu globaalses ulatuses koordineerima oma rahvuspoliitilist ja vabadusvõitluslikku tegevust. Peame tegema ka suurimaid pingutusi, et tuua rahvuslikku ühisrindesse seda osa eestlaskonnast, kes on jäänud meie vabadusvõitluses passiivseks.

Meie kõige olulisemaks ja ülimalt tähtsaks kohustuseks on aga meie noorte kasvatamine tublideks inimesteks ja rahvusteadlikeks eestlasteks.

ESTO-80 ettevalmistustest ja probleemidest kõneles Stokholmist kohale saabunud ESTO-80 komitee esimees R. Norvell, kes tervitas koosolejaid peakomitee ja Stokholmi eesti organisatsioonide poolt ning mainis, et pidustuste tehnilised ja organisatsioonilised probleemid on suures laastus lahendatud. On saavutatud ka koostöö rivaliseerivate organisatsioonide ja ringkondade vahel. Rootsi riik ja Stokholmi linnavalitsus on eestlaste pidustusesse soojalt ja vastutulelikult suhtunud. Kuuldused, et Rootsi võimud meile takistusi teevad, et vasta tõele.

(Järg lk. 5)

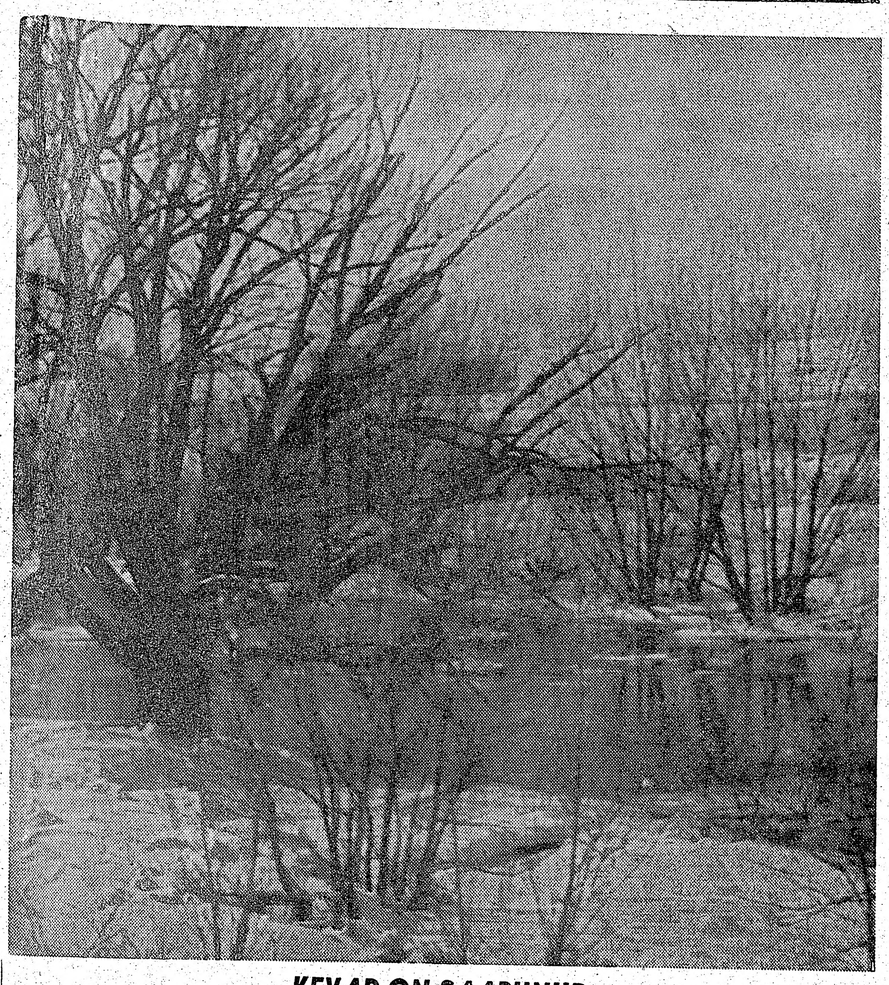

KEVAD ON SAABUNUD

Venelaste kaotused Afganistanis

WASHINGTON — Ühendriikidesse saabunud viimaste andmete põhjal kaotab vene punaarmee surnutena ja haavatutena umbes 150 sõdurit päevas. Igal nädalal saadetakse N. Venemaale tagasi 200 kuni 300 puusärki langenute laipadega.

Kanada kohtuminister natside jahil

OTTAWA — Kanada uus kohtuminister Robert Kaplan sõidab 13. aprillil Washingtoni, kus ta kohtub tuntud „natside jahimehe" Simon Wiesenthaliga. Robert Kaplan avaldas arvamist, et ta saab Wiesenthalilt sellisel määral tõendmaterjali, mis võimaldab tal Kanadas vastutusele võtta natsi sõjakurjategijaid, keda süüdistatakse juutide tapmises. Robert Kaplan valiti liberaalide partei esindajana Kanada föderaalparlamenti Metro Toronto York'i valimispiirkonnast.

Tiina Tuvikene

Flöödipuhuja kevades

Taeva sinise akna all laulab lindude ooperi
Koor... varases soojuses liblikas ruttab ennatus lennus
Kui käskjalg.

Flöödipuhuja istub kännu pääl puhub pilli päikese
Kullast... õite helmed tõusevad mullast. Kahar krinoliin
Kasel uhiuus.

Piibril värskelt kooritud roikad suus, teeb uue
Villa jaoks ruumi. Ja sipelgatel käib kevad-paraad üles
Alla jooksutee rajal.

Üleval taevane kuldkera tõld veereb kohal, kus haljendab
Orasest põld. Kuusevaigust lõhnavad metsas kuuskede
Sametist hõlmad.

Maad katavad päikese vaibad... kerkib alusmüür piibri
Majal. Liivakivide urust vihiseb õhku noole järele nool —
See on pääsulindude lennukool.

Taamal heliseb kirikukell — sääl kõnnivad jüngrid
Otsides Issandat hauast, kuid Tema on siin puhudes flööti
Päikese kullast kevade kuues.

Ja sätendab Tema ees õites muru kevade mullast.

VABA EESTLASELE
Kevadpühadeks 1980.

Kuna suur-reede, 4. aprill, on Kanadas üldine püha, siis ilmub käesoleval nädalal üks „Vaba Eestlase" number, mis kannab teisipäeva, 1. aprilli kuupäeva.

„Vaba Eestlase" toimetus ja talitus

Rõõmsaid ülestõusmispühi soovivad oma tellijatele, lugejatele ja ärisõpradele

„Vaba Eestlase" toimetus ja talitus

ÜHISKONTSERT

TORONTO EESTI SEGAKOOR ● TORONTO EESTI MEESKOOR
„ESTONIA" ORKESTER ● 13. aprillil 1980 kell 15.30

LAWRENCE PARK COLLEGIATE INSTITUTE auditooriumis, 125 Chatsworth Dr. — lõunapool Lawrence Ave. W ja idapool Avenue Rd. ristumist, nr. 52 A buss Lawrence Ave. & Yonge St. allmaajaamast läände ja Lawrence Ave. & Spadina Ave. allmaajaamast idasse. ☆ Küllaldane autode parkimiskoht kooliõuel.

Kavas naiskoor, segakoor, meeskoor, orkester ja ühendkoorid
UNO KOOK'i ja HARRI TOI juhatusel
Pääsmed saadaval kooride ja orkestri liikmelt, Abistamiskomiteest ja kohapeal.
Pääse $6.—, pensionäridele ja õpilastele $4.—

wintario

27. märtsil peetud Wintario loosimisel langesid 100.000-dollarilised peavõidud piletelle nr. 530407, 25..000-dollarilised võidud piletelle nr. 470613, nr. 663615, nr. 019708 ja nr. 584738. $1000 võitsid piletid numbritega 19267, $100 numbrid 6590. $10 numbrid 057 ja tasuta piletiraamatu numbrid 74.

ST. CATHARINES'I EESTI SELTSI ja SOOME SELTSI ühine
KEVADPIDU
laupäeval, 12. aprillil kell 8.30 õ., 185 Bunting Rd.
Kavas: laulab pr. NORHEIM ☆ Tantsuks mängib V. RAMATU trio
Laudadel suupisted, kohvi ja joogid saadaval

walter lood'i
ÕLIMAALIDE MÜÜK
18., 19. ja 20. APRILLIL KELL 2—8 Õ.
91 GLEN DAVIS CRESCENT
(Woodbine ja Kingston Rd.)

KUNGLA rahvatantsijate
MAIBALL
avaras uues Furlane klubis, 7065 Islington Ave.
laup., 10. mail algusega kell 6 p.l.
ÕHTUSÖÖK LAUAVEINIGA ☆ EESKAVA ☆ TANTS ☆
MISS ESTO '80 KANADA VALIMISED
Pääsmed $20.— isikult — prl. V. Sillart 483-1955 õhtul

Eesti Pensionäride Klubi Torontos
korraldab
LOTERII
väärtuslike võitudega pühapäeval, 20. apr.
Eesti Maja suures saalis algusega kell 12 p.
Rikkalik kohvilaud ★ Käsitööde müügilaud ★ Kõik teretulnud!

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Toronto
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $35.—, poolaastas $19.50 ja veerandaastas $10.50, kiripostiga aastas $56.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $38.—, poolaastas $21.— ja veerandaastas $11.—. Kiripostiga USA-s: aastas $61.—, poolaastas $32.50 ja veerandaastas $17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $72.—, poolaastas $36.— ja veerandaastas $19.—.

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 45 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto Ont. M6J 2H2

Propagandamehed hirmul

Tallinnas produtseeritav kommunistliku partei ja okupatsioonijõudude propagandaleht „Kodumaa", mis vahepeal üritas kommunismi eest välismaale põgenenud eestlaste meelitamist leebe tooniga ja kodumaa igatsust õhutavate artiklitega, on järsku muutnud oma hoiakut ning võtnud taas kasutamisele vanad toored lõögimehe võtted nagu seda võib järeldada 5. märtsil sel aastal ilmunud numbrist. Selle lehe veergudel avaldatakse toores kallaletungiartikkel eesti sõjaveteranide ajalehele „Võitleja" ja selle toimetuse vastu ajalehe toimetuse ja väljaandmise ületoomise puhul Lääne. Saksamaalt Torontosse ning peetakse vajalikuks rünnata isegi kõiki neid isikuid, kes Torontos ilmunud esimeses numbris on julgenud kirjutada.

„Kodumaa" kallaletungi retsept on väga lihtlabane — kõik kes „Võitleja" veergudel on julgenud kirjutada on sõjaõhutajad ja SS-lased. Selle tiitliga „vääristatakse" isegi neid, kes kunagi pole sõjavães olnud ja kes Soome sõjavães on teeninud ja sealses sõjakoolis oma ohvitserikraadi saavutanud. Artiklis kinnitatakse, et seda ajalehte toimetavad „ätikesed" ja leht ilmub ainult mõned korrad aastas. Sellega nagu poleks sellel publikatsioonil mingit tähtsust. See väide jääb kahjuks õhku rippuma, kuna lugeja ei saa kuidagi aru, miks nii tähtsusetuks tehtud ajalehele pühendatakse üle poole lehekülje „Kodumaa" napist ruumist ja miks peetakse vajalikuks lehe toimetajaid ja väljaandjaid kõige klassikalisema bolshevistliku sõimuvalinguga üle külvata.

Kuid sama „Kodumaa" numbri ingliskeelses 8-leheküljelises lisalehes „Estonian Review" on veelgi huvitavam artikkel, mis kõneleb „Kodumaa" toimetajate tasakaalumeele äkilisest kõikuma löömisest ja propaganda põjdlakruvide üle pingutamisest. See artikkel on kirjutatud Eesti Vabadussõjast ja kannab pealkirja „60 aastat tagasi". Kui Tallinna kommunistlike ajaloovõltsijate varasemad artiklid Vabadussõja kohta püüavad mustkunstniku võtetega Eesti iseseisvuse sündi punaste vaatevinklist valgustada ja kommunistide osatähtsust eesti elus 1917. ja 1918. aastatel inflatsiooniliselt üle dimensioneerida, siis „Kodumaa" lisas toodud artikli autor ei hooli isegi enam mingist näilisest loogikast ega kommunistlikele ajaloolastele omastest faktidega shongleerimisest, vaid asub ilma ettevalmistavate kombinatsioonideta ja valedeta kohe asja juurde.

Artikkel võtab oma pilti väänava ja moonutava luubi alla Tartu rahu ja Eesti Vabadussõja ja tuleb omamoodi sensatsioonilisele järeldusele, et sõda Eesti iseseisvuse kindlustamiseks ei ole üldse olnud. See olevat „võõras versioon" kogu loo kohta ning seda versiooni püüdvat levitada Balti emigrandid läänеriikides. Samasuguseid versioone olevat levitatud ka 1930-nendatel aastatel kui Euroopas olevat pead tõstnud fashism ja alganud ettevalmistused sõjaks N. Liidu vastu.

Ajaleht annab oma versiooni meie Vabadussõjast ja iseseisvuse väljakuulutamisest Balti riikides, mis kubiseb otsast lõpuni armetutest ja halvasti lehkavatest valedest. Nii mainitakse, et Eesti kodanlus olevat kutsunud saksa okupatsioonijõud 1918. aastal Balti riikidesse ja olevat moodustanud sama aasta novembris saksa okupatsioonijõudude kaitse all valitsuse. Samal ajal olevat eesti kommunistid välja kuulutanud Nõukogude Eesti Vabariigi ning kodanlaste ja kommunistide vahel oli tekkinud verine kodusõda. Läänеriigid tulid nüüd oma huvides eesti kodanlastele appi, aitasid kukutada kommunistlikku valitsust ning kasutasid Eesti territooriumi kallaletungiks N. Liidu vastu Petrogradi vallutamiseks. 1919. aasta lõpul oli Eesti kokkuvarisemise lävel ja oli sunnitud N. Liiduga rahu otsima. Ja nii sõlmitigi Tartu rahu. Kõik on lihtne ja selge.

Kommunistlik ajaloolane teeb sellest muinasjutust ka kiirelt oma järeldused — Eesti „Vabadussõda" pole üldse olnud vaid Eesti kodanlik valitsus olevat teeninud ainult N. Liitu ründavate läänеriikide huvisid neid abistades. Tartu rahu kohta mainib artikli autor, et Eesti juhid ei olevat üldgi austanud Tartu rahulepingu tingimusi ning 1930-nendate aastate lõpul olevat rahulepingu tingimusi avalikult ignoreeritud.

Selletaolise kirjutise mõte on selge — kinnitada kogu maailmale, et eesti rahvas pole kunagi pidanud võitlust oma iseseisvuse ja vabaduse eest ning said nagu kogemata iseseisvuse. Eestlased pole isegi ka oma iseseisvust välja kuulutanud ning on olnud esialgu sakslaste ja pärast läänеliitlaste kannupoisid. Kogu sellest fantaasiast jääb ka selgusetuks kuidas Eestis möllav „kodusõda" järsku muutus N. Vene ja Eesti vaheliseks sõjaks ja miks N. Vene valitsus Tartu rahulepingu sõlmis ja sellele alla kirjutas, kui Eesti oli „kokkuvarisemas". Tartu rahulepingu rikkumist venelaste poolt tahetakse varjata lapsiku Eesti valitsuse süüdistamisega, millel pole mingit alust.

„Kodumaa" lugejaid vabas maailmas soovitatakse seda artiklit levitada ka kohalike päriselanike hulgas, millega tehakse abituid katseid pagulaseestlaste rakendadamiseks kommunistliku propaganda teenistusse. Kõiki neid fantaasiaid ja sõimuartikleid lugedes jääb mulje, et bolshevikkudel ja nende propagandameestel on hirm — hirm ähvardava sõjalise kokkupõrke eest!

K.A.

Aidake kaasa „VABA EESTLASE" levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

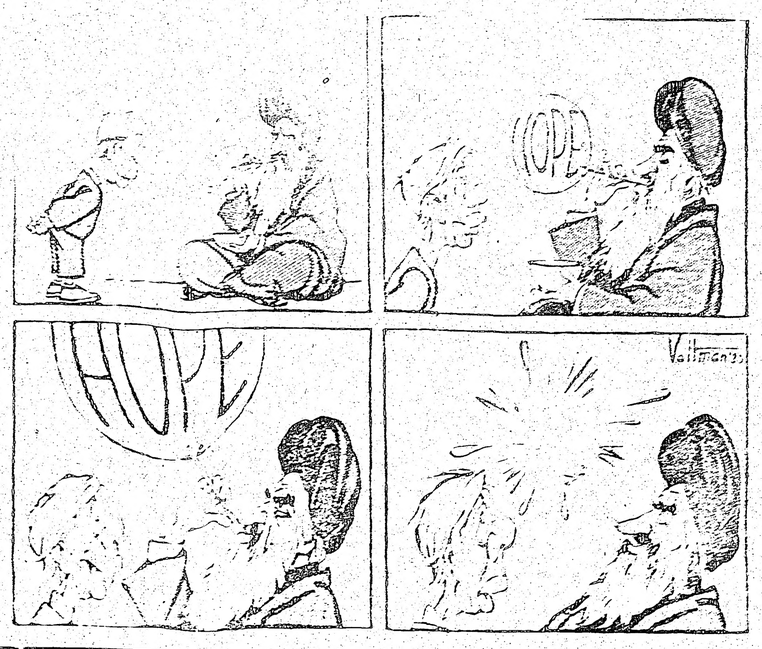

Intensiivsem võitlus vene spioonide vastu

Ainuüksi Lääne-Saksamaal tegutseb 30.000 vene salaluure agenti

N. Liidu spioonide mesinädalad demokraatlikkudes riikides on seekord möödunud, konstateerib Ühendriikide poliitiline ajakiri U.S. News & World Report, kes kinnitab, et vene salakuulajaid on hakatud halastamatult välja rookima paljudest riikidest, alustades Uus-Meremaaga ja lõpetades Kanadaga. Ajakiri arvab, et selle suure aktsiooni spioonide paljastamiseks ja nende väljasaatmiseks on põhjustanud venelaste invasioon Afganistani, mille tulemusi ja mõjusid läänemaailmas ei osatud nähtavasti ette arvestada ja kalkuleerida.

Spioonide jälitamisel ja nende paljastamisel on erilise vaatluse alla võetud N. Liidu diplomaatilised esindused, millede koosseisus olevad ametnikud ja diplomaadid on ilmselt rohkem huvitatud spioneerimisest kui oma riigi esindamisest ja diplomaatilisest tegevusest. Need vahejuhtumid spioonidega häirivad märgatavalt Moskvat,

kes on Afganistani okupeerimisel teinud näo, nagu oleks siin tegemist süütu abistamisoperatsiooniga ja mitte ühe iseseisva rahva allasurumisega ja tema vabaduse hävitamisega.

Pärast möödunud detsembris toimunud N. Liidu invasiooni Afganistani on N. Liidu diplomaatе spioneerimise pärast välja saadetud Uus-Meremaalt, Hispaaniast, Jaapanist, Prantsusmaalt ja Kanadast. Selle aktsiooniga on ühinenud ka Ühendriigid, kes ei ole küll tabanud spioone, kuid on selle asemel avalikuks teinud ühe endise KGB ohvtseri ülestunnistuse, mis heidab selgitavat valgust vene spioonide põrandaalustele operatsioonidele demokraatlikkudes riikides.

Selleks spiooniks on teolt tabatud Rudolf Albert Herrmann, kes on 11 aasta jooksul kogunud N. Liidu KGB-le läänеriikidest salajasi andmeid ja materjale, esinedes Long Islandis, New Yorgi osariigis, elava fotograafina.

Kui Herrmann tabati, jatkas ta oma tegevust dopeltagendina, andes Ühendriikidele FBI-le väärtuslikke andmeid venelaste spionaazhitehnika ja ühe teise nõukogude spiooni kohta.

Selle paljastuse tulemusena anti Herrmannile Ühendriikides elamisluba ning teda ei antud kohtu alla.

Venelased on häbenematult spioneerinud peaaegu kõigis läänеriikide pealinnades Teise maailmasõja järelaastatel. Läänеriigid seevastu on olnud oma spioonide rakendamisel tagasihoidlikumad, kartes ilmselt kahjustada detente poliitikat. Moskva sõjajõudude sissetung Afganistani on toonud aga olukorda suure muudatuse ning on muutnud märgatavalt poliitilist kliimat, milles töötavad vene spioonid.

Nüüd on valitsused valmis rohkem riskima, et pidurdada nõukogude salakuulajate kahjustavat tegevust.

Isegi tagasihoidlikud shveitslased on hakanud nüüd karmimalt nõukogude agentide tegevusele vaatama ning nende operatsioone paljastama. Esmakordselt pärast Teist maailmasõda tegi Shveitsi valitsus teatavaks Shveitsis tegutsevate vene agentide umbkaudse arvu. Selles avalduses oletati, et 650-st Shveitsis asuvast vene diplomaadist tegelevad vähemalt 200 mitmesuguste luureülesannetega KGB-le või N. Liidu sõjalisele luuretsutusele.

Kuid Shveitsi võimud eelistavad vene agentide jälitamist ja nende tegevuse silmaspidamist selle asemel, et neid välja saata.

Selline salakuulajatele lähenemisviis on shveitslaste arvates väga praktiline, sest maalt välja saadetud agent asendatakse kiirelt uute operaatoritega, kes on shveitsi võimudele tundmatud.

Jaapan oli enne Afganistani sündmusi erakordselt malbe Kremli agentide suhtes, kuid nüüd on ka siin olukord märgatavalt muutunud. Seni oli Jaapan spioonidele täielik paradiis, kuna Jaapanis puuduvad spioonide vastu suunatud seadused ning Jaapani julgeolekuvõimulel ei ole võimu salakuulajate paljastamiseks jaapanlaste endi ridades. Nüüd jaanuari keskel aga teatas Tokio politseijõudude peakorter, et ta on jälile saanud suuremale salakuulajate võrgule, mille juures tegutsesid ka kaks Vene saatkonda kuuluvat isikut ja kolm Jaapani sõjalise luure ohvitseri. See on suuremaid salaluureskandaale Jaapanis pärast Teist maailmasõda ning sellega seoses võetakse hooletuse ja lohaka järelvalve pärast vastutusele ka 11 kõrgemat valitsusametnikku. Tokio politseivõimud mainivad, et jaapani ohvitserid, kellede juhiks oli jaapani luureosakonna endine ülem, andsid venelastele sõjalisi saladusi 10 aasta jooksul.

Mõned nendest andmetest puudutasid saladusi, mida ameeriklased andsid jaapanlastele vastastikuse julgeolekulepingu alusel.

On selgunud, et endine kindralmajor Yukihisa Miyanaga hakkas riiklikke saladusi venelastele andma 1970. aastal. Ta lahkus armee luureosakonna ülema kohalt 1975. aastal kuid jatkas andmete hankimist oma kahe endise alluva kaudu ning toimetas need edasi venelastele. Saadud informatsiooni andis ta üle Vene saatkonna sõjaväelisele atasheele kol. Juri N. Kozolovile, kes lahkus afääri avalikuks tulekul kohe Jaapanist. Kindralmajor Miyanaga luuretegevusega oli seotud ka kol. Kozolovi eelkäija, kes läks Jaapanist N. Liitu juba 1978. aastal.

Kanada saatis maalt välja kaks vene sõjaväelist atasheed ja vene saatkonna autojuhi, kes kõik olid segatud salaluureafääri. Kui Kanada on vene spioonidele juba varematest aastatest olnud tänuväärseks tegevusväljaks, siis ei saa seda ütelda Prantsusmaa kohta, kus ka viimasel ajal on hakatud vene spioone energiliselt paljastama.

Prantsuse politseivõimude andmeil opereerib Prantsusmaal umbes 600 vene agenti.

Alles möödunud veebruaris saadeti maalt välja vene konsul Marseilles, kes oli hankinud endale prantsuse uue moodsa jahilennuki Mirage 2000 plaanid. Prantsuse luureasutused kalkuleerivad, et umbes 1800-st N. Liidu diplomaadist ja ametnikust, kes tegutsevad mitmesugustes ülesannetes Prantsusmaal, on üks kolmandik seotud aktiivse luuretegevusega.

Uus-Meremaalt saadeti N. Liidu saadik möödunud jaanuaris välja 72 tunni jooksul kuna ta oli andnud salaja raha Moskva-truule Socialist Unity parteile. Uus-Meremaa võimudel oli ammu teada, et saadik Vsevolod Sofinski oli seotud KGB-ga juba siis kui ta tegutses N. Liidu saatkonnas Londonis 1960-nendatel aastatel.

Hispaaniast saadeti salakuulamise pärast kaks vene diplomaati välja veebruaris kuigi sellest oli möödunud ainult kolm aastat kui Hispaania ja N. Liit sõlmisid omavahel normaalsed diplomaatilised sidemed.

Hispaaniast sunniti kiiresti lahkuma Madriidis tegutsenud vene lennufirma Aerofloti mänedzher Oleg Shuranov ja Madriidis Vene saatkonnas töötanud kaubanduslik atashee Anatoli Krasilnikov. Arvatakse, et Hispaaniast sunnitakse lähemas tulevikus veelgi lahkuma vene diplomaate, kuna neid kahtlustatakse sidemete pidamises pahempoolsete ekstremistidega ja baski separatistidega.

Lääne-Saksamaal tegutseb umbes 30.000 spiooni, kes on N. Liidu ja teiste Ida-Euroopa raudeesriidetaguste riikide palgalehel. Nendest tabatakse igal aastal läbisegi 50 kuna teised jatkavad takistamatult oma valgustkartvat tegevust. N. Liidu salakuulajate tegevus on viimasel ajal intensiivsemaks muutunud ka Itaalias, kes on teatavasti NATO Vahemere kaitserindes võtmepositsioonil. Milaanos kolisid venelased hiljuti näiteks uude konsulaadihoonesse, mis mahutab 75 diplomaati ja ametnikku, kelledest pooled on kindlasi spioonid.

Vene spioonide tegevus on Itaalias intensiivsemaks muutunud eriti Itaalia viimaste suurte sammudega tehnoloogia alal, millele venelased oma hammast ihuvad.

Kuid peale eelmainitud riikide töötavad vene salakuulajad energiliselt ka Skandinaavias, Aasias, Aafrikas ja Austraalias — ühesõnaga kõigis riikides ja kõigis maailmajagudes. Kui mõned neist spioonidest paljastatakse, siis on siin tegemist ainult suure jäämäe veest väljaulatuva tipuga.

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

Ainult üheksa maad rikuvad inimõigusi!

GENF — Liitunud Rahvaste Organisatsiooni inimõiguste komisjon avaldas äsja nimekirja mille kohaselt ainult üheksa maad on süüdi inimõiguste vastu tehtud tõsiste eksimustega. Neli ja pool aastat kestnud salajase nõupidamise järel 43-liikmeline komisjon, mille esimeheks on Waleem Sadi Jordaaniast, leidis, et Argentiina, Boliivia, Kesk-Aafrika, Etioopia, Indoneesia, Paraguay, Lõuna-Korea, Uganda ja Uruguay on rikkunud inimõigusi.

Möödunud aastal komisjon teatas veel kaheksa ilmnimetatud maa inimõiguste rikkumisest, kuid lisas siia juurde ka Kesk-Aafrika vabariigi komisjonile esitatud kaebuste tõttu. Mida aga komisjon soovib teha nende maade vastu, selle kohta pole veel andmeid.

Kui nelja ja poole aastaga ei jäänud komisjoni silma inimõiguste rikkumised kommunistlikes maades, siis pidid komisjoni liikmed kõik pimedad olema.

Iisrael läks tagasi Abrahami-aegsele rahaüksusele

JERUUSALEMM — Et piirata halvenevat majandust välja kolmenumbrilisest inflatsioonist ja õhutada müstilist rahvusliku tunnetust, tegi Iisrael teatavaks, et ta võtab kasutusele uuesti Abrahami-aegse rahaühiku seekeli. Üleminek seniselt naelalt algas 25. veebr. ja on mõeldud naela väärtuse nõrgendamiseks võõra valuuta vastu. Üntlasi tahetakse sellega elimineerida kuni $130 miljoni dollari ulatuses „musta kapitali", mida säilitavad tulumaksust kõrvale hoidjad. Valitsuse ametnikud siiski ütlevad, et muudatus on peamiselt psühholoogilise ahelreaktsiooni saavutamiseks, millega 3,5 miljonit juuti asuvad sõjajalale riiki kahjustava inflatsiooniga. Iisraeli panga juhataja Aron Gafni kinnitas, et riik läheb tagasi „oma piibellike allikate juurde", mõeldes sellega muistset hõberaha, mis tuli kasutamisele 3000 aastat tagasi. Uue kursi järele on üks seekel 10 praegust naela. Igas seeklis on 100 agarot. Uued rahad lähevad käiku kolme nädala jooksul ja kaupade hinnad kohaldatakse vastavalt.

Aidake kaasa, et
VABA EESTLANE
leviks kõikidesse eesti kodudesse!

Balti Instituudi avar tööpõld

STOKHOLM — Balti Instituudi aastakoosolek toimus 2. veebruaril Kuningliku Muusika Akadeemia ruumes. Koosoleku juhatajaks valiti end. Rootsi Riigiarhiivi juhataja Åke Kromnow, protokollijaks instituudi sekretär ja kantseleijuhataja Imant Rebane. Aastakoosolek kinnitas tegevusaruande, milles esile tõsteti edukalt läbi viidud viiendat rahvusvahelist teaduslikku konverentsi, kus ettekannetega esinesid 80 teadlast, kes esindasid 15 maad ja 70 ülikooli. Konverents korraldati koostöös Stokholmi ülikooliga. Seoses konverentsiga oli instituudil võimalus vahendada väljamaa delegastide kontakte mitmete rootsi teaduslike asutustega.

Lisaks konverentsile on instituut korraldanud loenguid, näitusi, kirjanduslikke koosviibimisi ja filmietendusi Stokholmis, Göteborgis, Västerásis, Södertäljes ja Örebros.

Loengud ja muud üritused on toimunud koostöös Stokholmi ülikooliga, Kuningliku Muusika Akadeemiaga, Muusika Muuseumiga, Moodsa Kunsti Muuseumiga, Kunstide Akadeemiaga jt. asutustega, kellega koostöö aasta jooksul on veelgi süvenenud. Tallinna Noorsooteatri külalisetendused viidi läbi koostöös Kuningliku Draamateatriga.

Eestlastest valiti Instituudi juhatusesse: Dots. Aleksander Loit, Imant Rebane, Harry Olt, fil. kand. Hans Lepp, dots. Hain Rebas, fil. lic. Liii Kaelas, fil. mag. Jaak Mandi, prof. Tarmo Oja ja dots. Valev Uibopuu.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

4., 5., 6., ja 7. apr dr. H. Tari, tel. 922-3824.

12. ja 13. apr. dr. T. Kuutan, tel. 751-6141.

Meeskoor, segakoor ja orkester ühiskontserdil

Pühapäeval, 13. aprillil algusega kell 3.30 p.l. on meie koorilaulust ja puhkpillide orkestri muusikast huvitatud publikul võimalus kaasa elada hoolikalt viimistletud ühiskontserdile Lawrence Park Collegiate Institute'i hea akustikaga ruumikas ja mugavas auditooriumis, 125 Chatsworth Drive, mis asub Avenue Road ja Lawrence Avenue ristumiskohast veidi kagu poole. Juurdepääs sinna on käepärane nii TTC-ga kui ka autodega, kuna parkimise väljakud on avarad.

Esimeses kontserdi osas laulab T.E. Segakoori koosseisust kujundatud naiskoor Uno Kook'i juhatusel ja mõnedel lauludel on ka orkestri saade. Siis esineb segakoor hästi läbitöötatud mitmekesise kavaga ning sellejärele esitab „Estonia" orkester seeria huvitavaid palasid, mõned neist uudishelindid.

Teise kontserdi osa alustab T.E. Meeskoor Harry Toi juhatusel lauldes kaheksa laulu, milledest mitmeid pole publik kaua aega kuulnud ja üks neist — A. Velmet'i „Tuiskudes" esiettekandena kontserdi raames Kanadas.

Järgneb finaal, kus mõlemad koorid ja „Estonia" orkester ühinenult esitavad M. Lüdig'i „Koit", A. Kapp'i „Palumine", E. Aav'a „Laulik" ja K. Türnpu „Lahkumise laulu" Uno Kook'i ja Harry Toi vahelduval juhatusel.

Koorid, orkester ja nende juhid on pika talve jooksul tõhusat tööd teinud, et laulusid ja orkestripalu kunstiküpseks kujundada.

See ühiskontsert on ühtlasi ka esmakordne sellelaadiline üritus Torontos ja on ettevalmistatud ESTO-80 laulupeo vaimu süvendamiseks ja teatud määral 1980 Ülemaailmsete Eesti Päevade aasta avataktiks Toronto lauljaskonnas.

Lauljad ja orkestrandid loodavad meie eesti laulu ja muusikat armastava publiku soojale poolehoiule ja arvukale kontserdi kuulajaskonnale.

Piletid on saadaval kooride liikmete ja orkestrantide käest ja ka Toronto Eesti Majas Abistamisekomitee kaupluses — $6.— ja $4.— (pensionärid ja õpilased).

Eesti Liit Kanadas aastapeakoosolekust osavõtjaid. Eesees [illegible] Kopti, Tiiu Kaljurand, Linda Lillakas, Valdu Lillakas, R. Antik, E. Kuris ja Maimu Usin.

Foto: Vaba Eestlane

Ühispank loodab tänavu paremat majandusaastat

Kõik laenud kindlustatud laenuvõtja surma puhul kuni 30.000 dollariga

Toronto Eesti Ühispanga peakoosolekul, mis toimus möödunud kolmapäeval Torontos Eesti Maja suures saalis, tegi juhatus uudisena teatavaks, et alates käesoleva aasta 1. märtsist on kõik personaallaenud ja obligatsioonilaenud kindlustatud surma vastu 30.000 ja töövõimetuse vastu 10.000 dollariga. Koosolekul avaldati soovi, et pank valgustaks oma tegevuse üksikasju senisest rohkem ajakirjanduse kaudu ja kurdeti, et post ei toonud paljudele panga liikmetele kätte koosolekust osavõtu kutseid. Panga juhatus konstateeris aruannete esitamisel, et panga äriseis on vaatamata majanduslikult keerulistele ja rasketele aegadele kasvanud 2,8 miljoni dollari võrra. Samuti on suurenenud liikmete arv, kusjuures suur osa uutest liikmetest on rõõmustaval kombel nooremate generatsioonide liikmed.

Koosoleku, millest osavõtjate arv piirdus umbes 100 inimesega, avas panga juhatuse esimees V. Ernesaks, kes tervitas kõiki kokkutulnuid ja pöördus ingliskeelse tervitusega kohale saabunud CUNA esindaja Tom Sextoni poole.

Esimehe ettepanekul mälestati leinaseisakuga möödunud aasta jooksul surma läbi lahkunud ühispanga liikmeid.

Lahkunute nimekiri oli pikk — 46 inimest. Omapoolse tervitusega Eesti Ühispangale esines Tom Sexton, kes meenutas surma läbi lahkunud panga juhatuse esimest esimeest ja suurt organisaatorit Artur Ekbaumi ning toonitas, kui suur osatähtsus on Toronto Eesti Ühispangal eestlaste majanduselu arendamisel.

Panga tegevuse ja rahalised aruanded olid liikmetele koju kätte saadetud, kuid neile lisas omapoolseid täiendusi laekur Arved Pedjase. Ta mainis, et majanduslikult oli 1979. aasta Kanadas väga keeruline ja segane aasta, kuid vaatamata sellele näitas panga äriseisu kasv suuri edusamme, tõustes 1978. aasta lõpu äriseisult 20,3 miljonilt dollarilt 1979. aasta lõpuks 23,6 miljoni dollarile. Hoiused tõusid 22,8 milj. dollarile, laenud 11,4 milj. dollarile ning kassa, pangaarved ja väärtpaberid 11,2 milj. dollarile.

Ühispanga liikmete arv kasvas 1979. aasta lõpuks 5143 liikmele, kusjuures juurdekasv toimus peamiselt nooremate isikute arvel.

Laekur kinnitas, et möödunud aasta oli majanduslikult väga kõikuv, mis tekitas raskusi ka Eesti Ühispanga üldise tegevuse juhtimisel. Nii näiteks tuli kinnisvaralaenude intressimäärasid tõsta koguni neli korda aastas. Pidev intressimäärade tõus hoiustelt suurendas ühispanga kulusid tunduvalt, sest need intresside tõusid hakkasid kehtima päeva pealt, kuna samal ajal laenude intressimäärad, mis on fikseeritud pikema aja peale, jäävad püsima. Et tasandada seda vahekorda, on tarvis stabiilsetel aastatel koguda reserve, mida Toronto Eesti Ühispanga juhatus on ettenägelikult teinud. 1980. aasta jooksul paraneb olukord tunduvalt, kuna siis jookseb välja umbes 3 miljoni dollari ulatuses odavaprotsendilisi kinnisvaralaenusid, mis asendatakse uue kehtiva intressimääraga.

Krediidikomitee aruande esitas H. Urm, peatudes pikemalt ka laenuandmise tingimuste juures.

1979. aastal otsustati rahuldada 79 obligatsioonilaenu 2.814.213 dollari suuruses summas ja 209 personaallaenu 1.273.421 dollari suuruses summas. Pärast krediidikomitee esimehe aruannet tegi laekur A. Pedjase teatavaks, et Toronto Ühispangal on õnnestunud sõlmida ühe kindlustusseltsiga kokkulepet, mille kohaselt kõik laenud on kinnitatud surma vastu 30.000 dollari suuruses summas ja töövõimetuse vastu 10.000 dollari suuruses summas.

Revisjonikomisjoni aruande esitas komisjoni esimees H. Kütt, kes mainis muu-seas, et laenude kustutamisi ei ole olnud. Välisrevisjoni aruande kandis ette välisrevident G. Mitt.

Aruanded kinnitati.

Eelarve esitas abilaekur Ed. Kuutma.

Eelarve on koostatud eeldusel, et panga tegevuse juurdekasv on 1,2 milj. dollarit.

Tulud on ette nähtud 2.513.000 ja kulud 2.509.400 dollarit, ülejääk seega 3.600 dollarit. Eelarve kinnitati.

Sekretär V. Noolandi ettepanekul otsustas koosolek Eesti Ühispanga põhikirja muuta ja võimaldada ühispanga liikmeiks olevatele juriidilistele isikutele, ühingutele ja ühise vastutusega osaühingutele laenu anda igale sellisele liikmele üksikult kuni 7 prot. ühispanga kapitalidest, kusjuures selliste laenude kogusumma ei tohi ületada 15 prots. Ühispanga kapitalidest.

Valimistel valiti tagasi vanuse järele välja langenud juhatuse liikmed V. Noolandi ja E. Kuutma, krediidikomitee liikmed H. Urm ja K. Meipoom ning revisjonikomisjoni liige Ed. Riisna. Tagasi valiti ka välisrevident G. Mitt.

Koosolekul algatatud küsimuste all avaldati soovi, et panga juhatus teataks peakoosoleku aja juba varakult eesti ajalehtedes ja peaks tihedamat kontakti lehtedega. Läbirääkimiste all soovisid mitmesuguste küsimuste kohta täiendavat informatsiooni E. Raudvee ja teised

ning Eesti Abistamiskomitee esimees A. Sepa küsis kas laenu ülemmäära tõstmine 15 protsendile võimaldab anda Eesti Pubkekodu ehitamiseks laenu, mis on kalkuleeritud 2,2 milj. dollarile.

Esimees V. Ernesaks mainis, et see küsimus ei kuulu peakoosoleku valdkonda ja seda tuleb arutada juhatuse raamides.

Kiirelt ja asjalikult kulgenud koosoleku lõpetas tänusõnadega koosolekust osavõtjaile esimees, millele järgnes ühine kohvi.

Vabadussõja veteranide nimekiri koostamisel

Vabadussõja veteranid, kes osalesid 1918/20. heitlustes, on jõudnud auväärsesse eluikka. Katseid neid üles leida ja raamatusse kanda on ainult osaliselt õnnestunud Kanada osas. Praegu on kirjas 26 endist vabadussõdalast. Arvame, et nii mõnigi hallpäine võitleja veedab unustatuna vanaduspäevi eemal omastest ja eesti ühiskonnast ega ole suutelised ühendust otsima kaaseestlastega. Palume selle üleskutse lugejaid üle Kanada lahkelt kaasa aidata ja korjata andmeid otseselt ning andmed saata Ottawa Eesti Võitlejate Ühingu esimehe R. Piirvee'le allpool toodud aadressil. Vajatud andmed on järgmised:

1. Veterani perekonna- ja eesnimi.
2. Aukraad Vabadussõjas.
3. Praegune aadress.
4. Sünniaeg ja koht.
5. Vabadussõtta astumise kuupäev ja aasta, märkida kas mobiliseeritud või vabatahtlik.
6. Üksuste ja asutuste nimed. Märkida teenistusliik (näit. reavõitleja, kirjutaja, velsker, jaoülem, kompaniiülem, kuulipildur jne.).

Ülemaailmses ulatuses nimekirja koostamist alustas endine soomusrongi ülem Endrik Tamm Eesti Ohvitseride Keskkogu ülesandel.

Andmed Kanadas elutsevate sõjaveteranide kohta, kes on osa võtnud Vabadussõjast, palume saata R. Piirveele järgmisel aadressil: 130 Somerset St. W., Apt. 1209, Ottawa, Ont. K2P 0H9.

Soomepoistele oma lipp

Soomepoiste Klubil on pikemat aega olnud mõte kunagise rügemendi lipu uuesti valmistamiseks, mille alla koondada endisi relvavendi ja see klubi lipuks õnnistada. Möödunud aastal jõuti selle mõte realiseerimisega lõpule. Pr. Kuusi osavate sõrmede abil valmis täpne koopia sellest lipust, mille üks eesti ema Eestis valmistas ja mis ustavate eesti meeste ja naiste abil Soome rügemendile edasi toimtati, kuna selle ema poeg oli ise vabatahtlikuna Soome sõjaväes. Kodumaale tagasi jõudes lehvis see lipp Paldiskis maale tulekul ja Männikul peetud rügemendi paraadil. Kodumaalt põgenemisel peideti lipp kodumaa mulda, kuhu see tänini on jäänud.

Lipu õnnistamine toimub Peetri koguduse jumalateenistusel pühapäeval, 13. aprillil kell 11 homm. kus kaastegevad on koguduse segakoor Cantate Domino, laulusolist jt. teised.

Uue lipu esimeseks avalikuks esinemiseks on rongkäik Stokholmis, kus see lehvib soomepoiste grupi-ees, ükskõik millisest maailmajaost need on ESTO-80-le saabunud.

*Kui inimesel on mõni viga, siis see viga teeb ta palju kangemaks.

A.H. Tammsaare

GM RK REIN KOPPEL
CHEVROLET OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

NORDEN REALTY INC. — Realtor
2810 Victoria Park Ave., Suite 105, Willowdale, Ont.
Ostu või müügi puhul helistage
RAIMO SAARKOPPEL
kontoris 499-4181, kodus 499-3406
Üheperekonna-elamud, ärid, korterimajad, suvilad, maad, farmid, mortgage'id jm.

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

VAABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$35.—	$38.—
Poolaastas	$19.50	$21.—
Veerandaastas	$10.50	$11.—

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$56.—	$61.—
Poolaastas	$30.50	$32.50
Veerandaastas	$16.—	$17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $72.—, poolaastas $36.—, veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 45 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „ ... "
... 19 . Tellimise katteks lisan $ ... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi ...
Aadress ...

VÄÄRTUSLIKUM KINK MAALIKUNSTNIK
SAARNIIT STUDIOST
ÕLIMAAL SUMER
567 ROEHAMPTON Ave. Toronto. Tel. 488-5895

ERMI SOOMET
TULUMAKSULEHTEDE täitmine.
Kokkuleppeks helistada
247-3150

TULUMAKSULEHED
Vally Johanson
Helistada pärast kella 6 õ.
tel. 494-3147

KINDLUSTUSED
H. KIRIK Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

ESTO '80 EMBLEEMIGA
SÄRGID MÜÜGIL
EESTI ABISTAMISKOMITEES, Eesti Majas
Võimalik tellida ka postiteel. Aadress: Estonian Relief Commitee, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6 ⊕ Hind $6.— + saatekulu 75 c

PIKA VAEVARIKKA HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS ABIKAASA, ISA JA VANAISA

ALEKSANDER ANTO

Sündinud 22. juulil 1903 Riias
Surnud 27. märtsil 1980 St. Catharines

Leinavad

abikaasa HILDA
POJAD perekondadega
ja LASTELAPSED

KALLIST KAUAAEGSET SÕPRA

ALEXANDER ANTO't

mälestavad

MARIE DULDER
IDA ARENEEM
KENNO DULDER
ARVO DULDER perekonnaga
ALFRED ja HELLA LEIVAT
PAUL ja LANA BURKE
FRED ja LORI FRENCH
HEINO ja NORMA SEPP

ASUTAJALIIGET, ESIMESE JÄRGU MEHAANIKUT

ALEKSANDER ANTO't

mälestab vaikses leinas

EESTI KAUBALAEVASTIKU JUHTKONNA KOONDIS

ÄKILISE SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST TÄDI

ELVINE BACHMANN'i

surnud 30. märtsil 1980 Torontos

mälestab

Puhka rahus! ERNA HEINLA abikaasaga

ARMAST TÄDI

IDA SARAPUU'd

mälestavad

LILIAN ja ANTS PUUST lastega

4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal) 221-1159
R. S. KANE
Funeral Directors
WILLOWDALE ONTARIO

Soomepoistele

Soomepoiste Klubile valmistatud lipu õnnistamine toimub Peetri koguduse jumalateenistusel pühapäeval, 13. aprillil kell 11 hommikul, koos jumalateenistusele järgneva kohvilauaga. Klubi juhatus palub kõiki endisi relvavendi sellest sündmustest osa võtta.

JUHATUS

Shahhi opereeriti Kairos

KAIRO — Iraani shahhi opereeriti möödunud reedel Kairo haiglas, et eemaldada vähjahaigusest nakatatud põrna. Arstide hinnangul oli operatsioon õnnestunud ja shahhi tervislik olukord on rahuldav. Operatsiooni sooritas Ühendriikide arst dr. M. DeBakey, kes saabus koos teiste Ühendriikide arstidega kohale Houstonist. Spetsialistid arvavad, et see operatsioon ei ole siiski elupikendava toimega.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

Annetused ja testamendipärandused on tulumaksuvabad. Annetaja soovid täidetakse.

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Jälle häired postiteeninduses

Torontos on viimaste nädalate jooksul olnud probleeme õigeaegse posti kättesaamisega, mille all on kannatanud ka „Vaba Eestlane". Talitusele saabunud andmete järele toimuvad postihäired Torontos linnaosade kaupa, millest võib järeldada, et tegemist on roteerivate organiseeritud häiretega. On tähelepanuväärne, et korratused postiteeninduses algasid kohe pärast seda kui postiteenijate ametiühingu esimees Jean Claude Parrot väljus vanglast, kus ta kandis kaks kuud kestnud vanglakaristust parlamendi otsuse ignoreerimise pärast, ässitades postiteenijaid üles parlamendi vastu töötama. Jean Claude Parrot deklareeris hiljuti, et ta pooldab Quebeci lahkumist Kanadast, milline väljendus mõisteti Kanada ajakirjanduses üldiselt hukka.

Õlitööliste hotell hukkus Põhjamerel

OSLO — Põhjamerel hukkus merel asuva õlipuurimise meeskondade hotelli ümbermineku tulemusena 123 inimest. Appiruttavad laevad suutsid vaatamata tormisele merele päästa 108 hotelli elanikku. Hotell kuulus Norras opereerivale Phillips Petroleum Company'le ning see vajus tormilainetesse pärast seda kui suured lained olid ühe viiest sambast purustanud. Päästeoperatsioonidele rakendati mitu laeva ja helikopterid, millede opereerimine oli tormi ja kõrgete lainete tõttu seotud suurte raskustega.

Aarand Roos kaitseb doktori väitekirja

Helikunstnik Maaja Roos New Yorgist lendas kaheks nädalaks Rootsi, kus tema abikaasa, kirjanik Aarand Roos kaitseb 2. aprillil Lundi ülikoolis doktoriväitekirja soome-ugri keelte alal. Uurimuse teemaks on juhulaenude vormiõpetuslik muganemine interferentsinähtuste puhul, kusjuures pearõhk on asetatud eesti keelele.

Teos on rootsikeelne ja kannab pealkirja „Morfoeogiska tendenser vid språklig interferens med estniska som bas", ilmus Uppsala ülikooli teaduslikus sarjas 800 eksemplaris. Seda on võimalik tellida aadressil Almqvist — Wiksell International, Stokholm. Sweden.

Läänlaste Seltsi koosolek

Läänlaste Selts, pärast oma edukat koosviibimist, on otsustanud elavamaks muuta kodumaakonna mälestusile baseeruvat tegevust ja korraldab koosoleku laupäeval, 12. aprillil kell 1 p.l. Eesti Majas. Koosolekul on päevakorras tegevuse arutlemine, põhikirja koostamine ja kinnitamine ja mitmed muud küsimused, mis maakondliku organisatsiooni juurde kuuluvad. Senine juhatus, mis Killamängude eel juba moodustati, loodab võimalikult rohkearvulist läänlaste osavõttu.

KIRIKUD

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel. 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8, tel. 483-4103.

SUUR NELJAPÄEVA JUMALATEENISTUS ARMULAUAGA kell 8 õhtul. Solist Elna Libe.

SUUR REEDE HOMMIKUNE JUMALATEENISTUS ARMULAUAGA kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino Charles Kipperi juhatusel. Jutlustab õp. Elmar Pähn.

SUUR REEDE ÕHTUNE JUMALATEENISTUS 4. aprillil kell 6 õhtul. Solist Tamara Norheim.

ESIMESE PÜHA VARAJANE JUMALATEENISTUS 6. aprillil kell 6 hommikul. Mängib Vaimulik Orkester Inga Korjuse juhatusel.

ESIMESE PÜHA JUMALATEENISTUS 6. aprillil kell 11 hommikul. Solist Irene Loosberg.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Tortnto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

SUUREL-NELJAPÄEVAL, 3. apr. kell 4 p.l. SUURE-NELJAPÄEVA JUMALATEENISTUS armulauaga Virgina United kirikus (Hwy. 48 & Royal Beach Rd).

SUUREL-REEDEL, 4. apr. kell 5 p.l. JUMALATEENISTUS armulauaga Torontos. Solist Helmi Betlem.

Pühap., 8. apr. kell 8 homm. ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS.

Õpetaja kõnetunnid: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus. 501 Davisville Ave., Toronto ning igal esmaspäeval kell 18.00—19.30 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel.: 527-0410.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

SUUR-REEDE armulaua jumalateenistus toimub 4. aprillil kell 2 p.l. Peetri kirikus. Teenivad ülempreestrid E.V. Velleso ja E. Lepik, laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel, laululehed.

ÜLESTÕUSMISPÜHADE JUMALATEENISTUS peetakse laup., 5. apr. kell 11 öösel Peetri kirikus. Teenivad ülempreestrid E.V. Velleso ja E. Lepik, laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

SUUREL-REEDEL, 4. apr. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb jutl. E. Saraoja, laulab segakoor. Issanda surma mälestamine.

Pühap., 6. apr. kell 11 homm. ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS. Kõneleb jutl. E. Saraoja.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja Allan Laur,
141 Clark Ave., Unit 50 Thornhill, Ont. L3T 4P4. Tel. 889-8173.

Reedel, 4. apr. kell 2 p.l. SUURREEDE JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur, laulab kvartett. Solist V. Krabi. Issanda surma mälestamine.

Pühap., 6. apr. kell 1.15 p.l. pühapäevakool lastele ja täiskasvanuile. Kell 2 p.l. ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, laulab naiskoor.

Teisip., 8. apr. kell 7 õ. PALVEÕHTU.

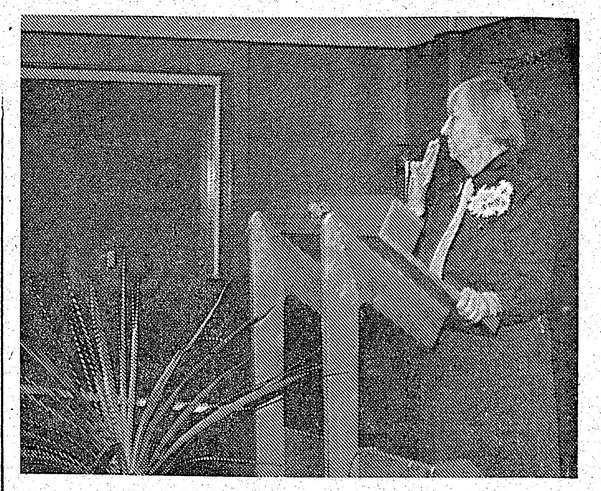

Eesti gaidluse ema ja Eesti Gaidide Malev Kanadas vanem Liis Juske kõnet lõpetamas, hüüdes noortele olge alati valmis, millele ühel häälel vastati: Alati valmis! Foto: Vaba Eestlane

---

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Reedel, 4. aprillil SUUR REEDE JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. Armulaud. Laulab koguduse segakoor, solist Lydia Kööp.

Suur Reedel Eesti Üliõpilaste Seltsi 110. aastapäeva tähistamine kell 7 õ. Jutlustab õp. U. Petersoo, teenivad õp. T. Nõmmik ja õp. A. Taul. Kõik kutsutud!

ÜLESTÕUSMISPÜHA JMALATEENISTUS kell 11 homm. Solist Tamara Norheim, trompetil Endel Reinas.

ÜLESTÕUSMISPÜHA INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS kell 9 homm.

Pühap., 13. apr. PIIBLITUND kell 3 p.l. A. Roost, JUMALATEENISTUS kell 4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisip. ja neljap. 6—8 kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391.
VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Reedel, 4. apr. kell 11 hommikul SUUR-REEDE JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid, meeskoor, Issanda surma mälestamine. Kell 6 õ. KANNATUSAJA MUUSIKA, vokaal- ja instrumentaalansamblid, A. Kaups.

Pühap., 8. apr. kell 11 homm. ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid, naiskoor. Kell 6 õ. TUNNISTUSI ÜLESTÕUSNUD JEESUSEST, misjonär Fred Peipman, segakoor.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417.

SUUREL REEDEL, 4. aprillil on armulauaga jumalateenistus kell 1.30.

ÜLESTÕUSMISPÜHAL, 6. aprillil on jumalateenistus kell 8 hommikul. Solist Silvia Preem.

Kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

Vaimuliku lähiraadio saateaeg kahekordseks

STOKHOLM (EPL) — Paljud ei tea, et eestikeelsed lähiraadio saated Stokholmis läksid käiku hulk aega enne Stokholmi eesti lähiraadio startimist. Nimelt on juba 16. juunist möödunud aastal eetrisse läinud eestikeelne vaimulik saade „Elu Sõna", mida toimetab ja korraldab Stokholmi Eesti Nelipühi kogudus. Saateaeg on seni olnud 15 minutit kaks korda nädalas. Alates 8. märtsist kahekordistatakse aga saateaega ja usuline lähiraadio on kuuldav laupäeviti kl. 20—20.30 ja esmaspäeviti kl. 13.45—14.15 (kordussaade) lainepoikkusel 91.2 MHz FM-lainel (ultralühilaine).

Saadete toimetamine on toimunud ja toimub ka edaspidi vabatahtliku tööjõuga kui üks haru üldises koguduse tegevuses. Toimetuse toimkond tuleb stuudiosse pärast korralist tööpäeva või õpinguid.

Saatetegevus algas ühe saatega nädalas. Alguses oli kuuldavus ebakindel, kuna saatja osutus nõrgaks. Vahepeal on saatejaama efekti kümnekordistatud ja nüüd on saade kuuldav nii Stokholmi südalinnas kui ka eeslinnades, nagu Huddinge, Alby, Rosersberg jne.

Väiksemaid REMONTTÖID
majade juures:
elekter, torud, puutööd jne.
Helistage — J. MEIUSI 225-3283

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7956

YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED
Off-the-Street Parking at all Chapels.
Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine. Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

nadas vanem Liis
ati valmis, millele
to: Vaba Eestlane

g

Oskuslik nõuanne

lähiraadio
kahe-

(EPL) — Paljud ei
keelsed lähiraadio
mis läksid käiku
e Stokholmi eesti
timist. Nimelt on
möödunud aastal
eestikeelne vaimu-
Sõna", mida toime-
b Stokholmi Eesti
us. Saateaeg on se-
minutit kaks korda
8. märtsist kahe-
aga saateaega ja
io on kuuldav lau-
20.30 ja esmaspäe-
4.15 (kordussaade)
91,2 MHz FM-lainel

etamine on toimu-
ka edaspidi vaba-
a kui üks haru ül-
tegevuses. Toime-
uleb stuudiosse pä-
ööpäeva või õpin-

algas ühe saatega
es oli kuuldavus
saatja osutus nõr-
on saatejaama
rdistatud ja nüüd
nii Stokholmi sü-
eeslinnades, nagu
Rosersberg jne.

emaid
NTTÖID
e juures:
d. puutööd jne.
MEIUSI 225-3283

Hurontario St., 279-7663

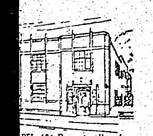
PEL 436 Roncesvalles Ave.
33-7954

EL 2357 Bloor St. W.
67-3153

FUNERAL DIRECTORS LIMITED
Established 1904

t Parking at all Chapels.

as ja individuaal-
osutav teenimine.
splatsid kõikide
jade juures

Remenyi
house of music

TORONTO PARIMAD MUUSIKALISTE INSTRUMENTIDE SPETSIALISTID.

PEENEMAD JA PARIMAD KLAVERID JA TIIBKLAVERID.

210—230 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M5S 1T8
961-3111

FINN-AUTO

Teen kõiki mehaanilisi parandusi
(mitte keretöid)

3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553

RISTO SAARENVIRTA

KÕIKIDEKS
KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
auruga „steamcleaning"
HEL. ERIK LOKBIK 447-9834

SUVILA KRUNT MÜÜA
Kiviojal 100x150 jalga, $7500.—
Pr. E. Busse, 58 York St.
Kingston, Ont. K7K 1P5
Tel. 1 613 542-8470

INCOME TAX PREPARATION
Mark Tuomola, B.A.
191 Eglinton Ave. E., ruum 206 — Soome Ühispanga maja
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. alates

Kolimine
*
J. KRULL
*
Wilcox Lake Sauna
PEREKONNA SAUN
464 Sunset Beach Rd., P.O. Box 460
Oak Ridge, Ontario L0G 1P0
*
Tel. 883-5777

ARSTID

ALLAN G. OOLO, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
North Scarboro Professional Centre'is, 3420 Finch Ave. E. (Warden'i juures) Scarboro, Ont. M1W 2R6
TELEFON 497-4802

OPTIKUD

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

Peetri koguduse päevamured arutusel

120 osavõtjat koguduse täiskogu koosolekul

Isegi suurearvulistes kogudustes on täiskogu koosolekuist osavõtt alati olnud kasinaarvuline. Ka Toronto Peetri koguduse täiskogu koosolekuile tuleb harilikult ainult mõnikümmend liiget. Tingitud on vähene osavõtt mitte vähesest huvist kirikuelu vastu, vaid ennemini täiskogu päevakorras käsitamisele tulevate küsimuste iseloomust. Pealegi on tavalised majandusküsimused mitmekordselt läbi sõelutud koguduse juhatuse, koguduse nõukogu ja õpetaja poolt ning koguduse täiskogul ei ole tehtud tööle palju juurde lisada ega maha võtta. Ometi oli Peetri koguduse pühapäeval 23-ndal märtsil peetud täiskogu koosolekule kogunenud üle 120 koguduse liikme.

Seekordse päevakorra esimeseks punktiks oli informatsioon ja aruanded. Esimeseks andis kirikliku tegevuse kohta üldülevaate õp. O. Puhm. Omas aruandes tõstis ta esile tõsiasja, et koguduse senist elu ja tegevust kandnud põlvkond vananeb, lahkunute arv aina tõuseb ja noori ei tule samal arvul asemele. Kuigi ka 1979-ndal aastal on kogudusse tulnud uusi liikmeid tähelepandaval arvul, ei küüni uute liikmete arv kaugeltki katma tekkinud puudujääki. Samuti on vähenenud sündide arv. Tulemuseks on tagasiminek. Samal ajal on üritatud asendada erilist aktiivsust ja avatud mitmeid võimalusi noorte kaasatulekuks. Alates pühapäevakooli, leerieelsete, kirikukooride ja muusikalise tegevusega ja lõpetades mitmete muude noorte tegevuse võimalustega.

Ühenduses koguduse liikmete arvulise kahanemisega kahaneb ka annetusist laekuvate summade suurus ja kuigi koguduse töö ulatus nõuaks abiõpetaja ametisse rakendamist, ei võimalda koguduse rahalised ressursid selle vajaduse teostamist.

Pole ka kustki noori usuteadlasi peale kasvamas, sest usuteadlase kutseteele siirdumine näib olevat noorema põlvkonna hulgas ebapopulaarne ja kui ongi üksikuid noori usuteadlasi, tunnevad nad endid enam kodus olevaina ingliskeelseis kogudusis. Õpetaja O. Puhm lisas, et koguduse töös on ka avaldunud rõõmustavaid nähteid ja seda eriti noortetöö osas. Nii on õpetaja algatusel ja tema poolt avaldatud üleskutsele meie noorte muusikalise töö toetamiseks koguduse liikmed kokku pannud $2500 dollarit, mis noortele muusikastipendiaatidele on välja jagatud.

Õpetaja O. Puhmi aruannet täiendasid leerieelsete töö juhataja A. Tork, Naisringi esinaine M. Leetsmann ja Cantate Domino koori esinaine N. Lind,

milledest selgus, et leerieelsete rühmast osavõtjate arv on vähenenud 40 protsendi võrra, ja naisringi töö toimub normaalseks kujunenud laadis ning et uued liikmed on aina teretulnud; ka Cantate Domino tegevus on arenenud ladusalt.

Cantate Domino tööd on toetanud ka vastavad valitsusasutised ning määranud selleks 7500 dollarit, millisest summast on juba $4000 koorile laekunud.

Koguduse tulude-kulude ja revisjonikomisjoni aruande kandis ette koguduse abilaekur J. Hion, kuna laekur L. Valter on raske autoõnnetuse ohvrina haiglas. Selgus, et kogudus on oma 1979-nda aasta majapidamise lõpetanud tunduva ülejäägiga, mis on kokkuhoidliku majapidamise märgiks. 1979-nda aasta eelarve nägi ette kogusummana tuludena $104.000.00, tegelikult laekus $120.597.62 ja kuludena $104.000.00, tegelikult kulutati 92.762.79.

Algatatud küsimuste all tekitas mõnesugust elevust paari koguduse liikme poolt ettetoodud soov, et nende laste laulatamistalitusel võiksid muusikalise osa täitjaina esineda solistid oma saatjatega.

Sellise võimaluse kohta tekkis sõnavõtjaid poolt ja vastu ning paar koguduse liiget püüdsid isegi väita nagu oleks kirikliku talitusviiside hulka segamine koguduse liikmete poolt korrakohane. Õpetaja vastas ja seletas, et kirikus esitatav muusika on osa kiriklikust talitusest. Nii see oli Kodu-Eestis ja on senini olnud ka paguluses. Koguduse juhatus on koguduse majandusliku poole osas õpetajale kaasaaitaja ja tema kohustuseks on hoolitseda oreli ja muude muusikariistade korrashoiu eest, mida aga senini on pidanud tegema õpetaja. Kui aga koosolekul on ette toodud erisoove, siis rahu huvides tema need soovid aktsepteerib.

Koguduse täiskogu koosolek lõppes rahulikus ja leplikus vaimus.

Edasi uute tähiste suunas

(Algus lk. 1)

On selge, et selliste pidustuste korraldamine nii lähedal okupeeritud Eestile häirib okupatsioonivõimusid ning nad rakendavad oma agendid Rootsis igasuguste kuulujuttude levitamisele.

Kõneleja andmetel tuleb USA-st ESTO-80-le 750—900 inimest, Austraaliast 190, Euroopa riikidest 1000 ja teistest ülemeremaadest 100 ümber. Kanada kohta puuduvad seni andmed. R. Norvell esitas kõigile Kanada eestlastele üleskutse Stokholmi ESTO-st osa võtmiseks, et nõuda ühiselt vabadust Eestile.

Koosoleku juhataja E. Soometi ettepanekul saatis koosolek tervitused Rootsi eestlastele, mille järele Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas esimees T. Tõsine andis lühikese ülevaate senistest Ülemaailmsetest Eesti Päevadest ja kutsus Kanada eestlasi üles pidustustest osa võtmiseks.

Ta esitas ka küsimuse, kus võiksid toimuda 1984. a. Eesti Päevad ja kas nende asukohaks võiks jälle olla Toronto.

Teemal „Rahvusliku tegevuse majandamine tugevamale alusele" kõneles H. Lupp, kes eriti valgustas ja kirjeldas Eesti Sihtkapital Kanadas tegevust. Ta rõhutas eriti testamentide kaudu pärandussummade suunamist eestluse tegevusaladele. Lõpuks pani ta eesti organisatsioonidele südamele, et nad senisest veelgi energilisemalt taotleks keskvalitsuse, provintsi- ja omavalitsuste ning erafirmade ja fondide toetusi, kust on tulnud märkimisväärseid toetusi meie rahvusliku töö majandamiseks.

Eesti Päevade ümber tekkis elavaid sõnavõtte ja küsimustele andis vastuseid R. Norvell.

T. Tõsine mainis, et Kanadast sõidab tõenäoliselt Stokholmi ESTO-le 900—1000 inimest.

Koosolekul avaldatud sõnavõtud võttis kokku H. Lupp, kes ütles, et Toronto peaks Stokholmis deklareerima, et ta on valmis Eesti Päevad oma korraldada võtma kui teisi kaaluvaid kandidaate ei ole. Küsimus tuleb lõplikult otsustamisele Stokholmis ESTO-80-ne ajal toimuval koosolekul.

Pärast vaheaega algas konverentsi teine pool rahvuskultuurilise tegevuse aladega. Esimesena Avo Kittask vaatles eesti kunstide viljelemist mitmekultuurses Kanadas. Ta hindas eesti kultuuripärandit tähtsaima kultuurirelvana. Seda tuleb tutvustada teistele rahvastele Kanada mitmekultuuri programmi kaudu. A. Kittask leidis, et teater ei tohi olla ainult koduseks tarvitamiseks ja on hädavajalik viia eesti kujutavkunstnike tööd Kanada publiku ette. Võimalusi selleks oleks, kui oleks tahet. Tuleks selgitada miks eesti noored ei ühine eesti kunstnike gruppidega. Lõpuks ta hindas Eesti Kunstide Keskuse tööd, kes on teadlik andekaist eesti noortest kelle tööd on stipendiumitega hinnatud.

Kuid EKK on kasutanud eesti noori ka eestlise kultuuriloomingu võõrastele tutvustamiseks.

Teisena dr. R. Toi käsitles muusika osa, öeldes et meil on sel alal potensiaal olemas. Eesti helikunst on praegu permanentselt muutuva välimusega, vanad tõmbuvad tagasi, nooremad asuvad asemele. Noortel pole enam vaja eesti kultuuri tutvustamiseks tööd teha, vanemad on seda juba teinud. Muusika on omanud ka psühholoogilist tähtsust, kuna selles elustus kaotatud kodumaa oma ilus. Praegu on märgata, et eesti helikunst ei piirdu enam oma ühiskonnaga, vaid ulatub väljaspoole. Noorte eesti heliloojate juures on märgata suurt tõsidust ja nad kasutavad eesti rahvaviise oma töödes.

Kolmandana H. Oja vaatles eesti raamatu ja eesti ajalehe tänapäevast olukorda.

Raamatu olukord on viimastel aastatel üha raskenenud, raamatute arv on vähenenud, kirjutajad on vananenud ja järelkasvu ei ole, trükikulud on aga väga kõrgeks tõusnud.

Eesti ajakirjandus elab siiski välispidiselt eluraskusi näitamata, inimesed vajavad ajalehte oma ühiskonnaga kontaktis olemiseks. Kuid ka siin on probleemiks toimetajate vananemine, kes peagu kõik alustasid oma ajakirjanduslikku tööd kodumaal. Noori ei meelita sellele kohale madalad töötasud ja mitte küllaldane eesti keele oskus.

Kiriku osa eestluse säilitajana käsitles abipraost T. Nõmmik. Ta ütles, et eestluse säilitamine ei ole luteriusu ega mõne teise usulahu tegevuskavas, sest kirik on usklikkude kogu, kus Jumala sõna on puhtalt kuulutatud. Enamus eestlasi on arvamisel, et kogudustel on suur osa eestluse säilitamisel. Kuid kirikute rahvuslik panus on suurem kui seda üldiselt arvatakse. Eesti kirikus käijad kõnelevad omavahel eesti keelt, samuti on kirik seltskondlik. Kuid kiriku tõhusus, isegi mitte rahvuslikult, ei seisa tema isamaalikes jumalateenistustes, vaid selles, et seda kuulutatakse eesti keeles. Kuid ka kõik muu tegevus on eestikeelne ja kirikuhooned on avatud rahvuslikuks tegevuseks. Samuti on kirik olnud välisvõitluslik oma maailmakonverentsidel.

Järgnenud läbirääkimisil võtsid sõna dr. E. Aruja sooviga, et kongress peaks vajalikuks õppe- ja uurimistöö ergutamist ja kapitali kogumist ülikooli juurde eesti professuuri rajamiseks.

Stella Kerson rõhutas pagulasperioodi osa eesti kultuuriloos, milleks on vaja ühine kultuurimuuseum. H. Teder väitis, et eesti kirik peaks rohkem rahvuslikku joont näitama. E. Aleve andis edasi Lia Pikkovi soovi, E. Salurand nõudis senise kolme arhiivi vahel suuremat koostööd. T. Nõmmik ja H. Lupp märkisid testamentide tegemist. R. Antik puudutas arhiivide vahekorda ja nõudis, et tänane koosolek nõuaks koostööd arhiivide vahel. Sõna võtsid veel J. Pahapill, H. Teder, A. Kittask, R. Kreem, mõned neist mitmel korral.

Konverentsi viimane osa oli noortetöö — eestluse edasiviimine. Esimesena T.E. Keskkooli juhataja E. Marten käsitles üldteema kohaselt eesti keele ja kooli osa noorte kasvatamisel. Ta vaatles eesti keele õpetamist noortele eesti täienduskoolides, leides et mujal on õpilaste arv vähenenud, kuid Torontos on eesti õppeasutustes, kaasaarvatud lasteaed ja keelekursused, õpilaste arv 373. Tuleviku väljavaateid häirib üldine stindivuse langemine perekondades, segaabielud ja nende eemalejäämine eesti ühiskonnast.

Vaatamata lastearvu vähenemisele tuleks suuremat rõhku panna keele kvaliteetsele parandamisele ja leida võimalusi jatkuva eestikeelse õpetamise saamiseks ka pärast senisest koolisüsteemist lahkumist.

Lõpuks ta tegi mitmeid konkreetseid ettepanekuid noorte eesti ühiskonda toomiseks.

Järgmisena T. Metsala käsitles noortetöö ja rahvakultuuri seost. Ta leidis, et kindlaim tagatis eestluse edasi kandmiseks on rahvuskultuuri levitamine ja meie noorte õpetamine. Selleks on vaja, et meil oleks küllalt materjali ja arusaamist eesti rahvuskultuuri kohta, samuti ka tahtmist seda meie noortele edasi anda tänapäeva ühiskonnas mõjuvaimal viisil. Kuigi majanduslik toetus on vajalik, on tähtsaim siiski moraalne toetus ja osavõtt noorte tegevusest ja huvi näitamine noorte töö vastu.

Noorsoo isetegevus oli jagatud kahe ettekandja vahel. Jaak Järve, möödunud aastase Tallinn festivali esimees, ütles, et tänapäeva noor pole enam individuaalne isik, vaid eesti ühiskonna „mänguasi", kellele on antud palju tegevust, et pole enam aega enese leidmiseks. Noored on ülekoormatud, mis on ka põhjuseks, et nad kaovad eesti ühiskonnast.

Aktiivsed eesti noored tegelevad vähemalt viies organisatsioonis, neid on näha eesti üritustel, nende hulgas on kandidaate juhipositsioonidele eesti organisatsioonides, nad säilitavad eestlaste järelkasvu abielludes eestlastega.

Teisena Ervin Aleve vaatles skautliku liikumise osatähtsust eesti ühiskonnas nii Kanadas kui ka teistel maadel. Et eesti skautlusel on suuremad ülesanded kui teiste maade skautidel, selleks on mitmeid põhjusi, üheks ka teiste eesti noorteorganisatsioonide puudumine või nende vähesus. Eesti skautluse positsioon on aastatega Kanadas tugevnenud ja praegu mängivad eesti noored internatsionaalse skautluse-gaidluse ridades nende reeglite ja põhimõtete kohaselt meie rahvusliku mängu. Kanadas kuulub sellesse 500 skauti ja 300 gaidi.

Järgnenud läbirääkimistel võtsid sõna „Estonia" segakoori ja T.E. Meeskoori esindaja A. Raudsepp, H. Teder, dr. E. Aruja andis edasi E. Rubergi 1976. a. kongressil vastu võtud resolutsiooni uuesti vastuvõtmiseks.

R. Kreem kurtis kongressi kiire käigu üle, kus mitmed olulised punktid on jäänud puudutamata.

H. Lupp märkis sõnavõttude lõpul, et võime pidada kasvõi kolmepäevase kongressi nende probleemide lahendamiseks, kuid seda ei lahendata koosolekul, vaid alles tegelikus elus.

Resolutsioonide vastuvõtmine toimus kahes järgus. Esimeseks ettekandjate poolt koostatud resolutsioond ükshaaval, kus T. Tõsise resolutsiooni juurde lisati: järgmiste Ülemaailmsete Eesti Päevade korraldamise asukoht mitte resolutsioonina vaid reaktsioonina: „Kui pole teisi soovijaid, siis on Kanada nõus seda tegema". Paari sõnaga täiendati ka T. Nõmmiku resolutsiooni. Kõik resolutsioonid võeti vastu kusjuures enne nende trükis avaldamist anti EKN väljaande koostajale keelelise redigeerimise õigus, millega pärast arvukaid sõnavõtte ka nõustati. (Avaldame resolutsioonid meie ajalehe järgmises numbris).

Kongressist osavõtjate poolt esitasid resolutsioone dr. E. Aruja, soovides eesti alaste teaduste edutamist ja kapitali kogumist eesti professuuriks.

R. Antik soovitas olemasolevad stipendiumid koondada suuremaks toetussummaks, arhiive kutsuda koostööle, kusjuures EKN võtku koordineerimine oma peale. Stipendiumite kaotamist E. Petersoo ei soovitanud, ka P. Pahapill arvas, et selline otsus oleks negatiivne, kuna leiti, et seda võiks sooviavaldusena mõne resolutsiooni juurde lisada.

Palju sõnavõtte oli ka E. Rubergi 1976. a. resolutsiooni uuesti vastu võtmisel, kuni E. Aleve koostas lühema variandi, mis vastu võeti.

S. Kerson esitas pikema kuuepunktilise resolutsiooni, kus punkt 3 oli „ühise kultuurikodu — muuseumi asutamine on tungivalt vajalik meie pagulasloomingu ja ajaloo varade talletamiseks". See võeti vähese täiendusega vastu.

Viimaseks oli A. Raudsepa resolutsioon, kus tõstatati järgmise kuue kuu jooksul tööpäevade korraldamine, mis hõlmaks eestlust globaalses ulatuses ja võiks toimuda koos Trenti päevadega. Ta esitas rea konkreetseid ettepanekuid, teiste hulgas ka lehekülgjelise kuulutuse avaldamist „Staris" Eesti vabaduse nõude esitamiseks.

Oma lõpusõnas Eesti Organisatsioonide Kongressi esimees H. Lupp ütles, et see on osavõturohkem kui oli eelmine vist põhjusel, et praegune maailmaolukord annab meile rohkem lootust ja paneb meid rahvuslikule tööle mõtlema.

Kuid keegi peab kõne all oleva töö läbi viima, mitte ainult need kes kongressi on kokku kutsunud. Seda tuleb kõigil teha. Materjalid avaldatakse juba enne suvist Rahvuskongressi.

Lõpuks tänas EKN esimees U. Petersoo H. Luppi tehtud suure töö eest, misjärel töörohke ja sisutihe kongress lõppes Eesti hümniga.

Eesti aiandus- ja maastikukujundamise ettevõte
VAJAB SUVEHOOAJAKS ÜLIÕPILASI
alates juba aprillist. Sobiv võimalus kogemuste evimiseks eriti neile, kes tunnevad huvi aianduslikku tegevuse vastu.
Sooviavaldused koos isikuliste andmetega saata kohe ärijuhi VERNON WHITTAKER'i nimele:
HAAVANIIT's SPRINGMOUNT NURSERIES and Landscaping Ltd.
R.R.5, Owen Sound, Ont. N4K 5N7

M.T. MANKIN REAL ESTATE REALTOR
MARK T. MANKIN REALTOR
2670A Yonge St. (at Lytton Blvd) Toronto M4P 2J5
Kinnisvara ostu või müügi korral helistage
TOOMAS MANKIN, tel. 487-4477, kodus 447-2017

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
Matusemaja on üle 115. aastz teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Major dipl. ins. Ernst Tiivel 80

Ernst Tiivel sündis 11. apr. 1900 Hummulis Valgamaal. Võttis osa õppursõdurina Vabadussõjast selle algusest kuni lõpuni. Lõpetas Sv. Tehnikakooli esimeses lennus kutseohvitserina. Jätkas edasiõppimist Tallinna Tehnika Ülikoolis kuni lähetamiseni Prantsusmaale tehnilise hariduse täiendamiseks ja praktiliste oskuste saamiseks väeosades ja tööstusis.

Oma edasipüüdlikkusega ja loomupärase andekusega ta saavutas harukordse tulemuse — kolme ülikooli diplomid. Ta lõpetas Toulouse'i Ülikooli mehaanika osakonna dipl. insenerina, Pariisi kõrgema optika instituudi samuti dipl. insenerina ja Sorbonne'i Ülikooli matemaatika ja füüsika teaduskonna „Licencie es Sciences" teadusliku kraadiga.

Teenis Sv. Ühendatud Õppeasutustes ja pikemat aega Sv. Varustusvalitsuses. Oli kaptenina relvastusosakonna ülem, mis vastas kolooneli ametikohale. Hiljem majori auastmes ta oli Var. Val. ülema abi tehnilisel alal, mis vastas kindralmajori positsioonile. Juubilar oli üks väheseid ohvitsere eesti armees, kes evis nii laiahaardelise tehnilise hariduse ja kvalifikatsiooni. Eii edutati ta eesti sõjaväe tehnilise juhtimise tipp-positsioonidele — Sv. Tehnilise ala juhatajaks ja Sv. Tehnika Nõukogu esimeheks. Kuulus ka meie kõrgema ja olulisema sõjalis-poliitilise instituudi Sõjanõukogu koosseisu.

Tema esinduslik kuju, igas olukorras väga korrektne käitumine, põhjalikkusele pürgiv asjalikkus ja hinnatav oskus inimestega suhtlemises täiustasid tema autoriteeti. Ta oli oma alluvate,, kaastööliste ja sõjaväe ülemjuhtuse poolt väga lugupeetav ja respekteeritud isiksus. Oma ametkoha kõrval ta oli Sv. Ühendatud Õppeasutuses mitmesuguste erialade lektoriks.

1944. aastat alates töötas ta hulk aastaid Göteborgis insenerina, olles ühtlasi kolm aastat ka sealse Tehnika Instituudi lektoriks. Ümberasununa Montreali töötas ta suurfirmas „Alcan" insenerina mitmel vastutusrikkal ametkohal. On Montreali Eesti Võitlejate Ühingu auliige ja heatahteline toetaja ja heldekäeline annetaja skautide laskespordi harrastamiseks. Mitmete võõrkeelte valdajana jälgib ta vahetult vastavate allikate kaudu maailmapoliitiliste sündmuste kulgemist ja usub eestluse elujõu püsivust ning riikliku iseolemise taastamist. Teda on vääristatud paljude välis- ja kodumaiste au- ja teenetemärkidega.

Ta evib suure ja hästikorraldatud margikogu ning tegeleb energiliselt kohapealses filatelistide peres heatahtliku nõuandjana.

Tema relvavennad, endised õpilased ja kaastöölised ning suurearvuline sõprade pere tervitab ja õnnitleb teda paremate soovidega järgnevaiks aastaiks!

HARALD TEDER

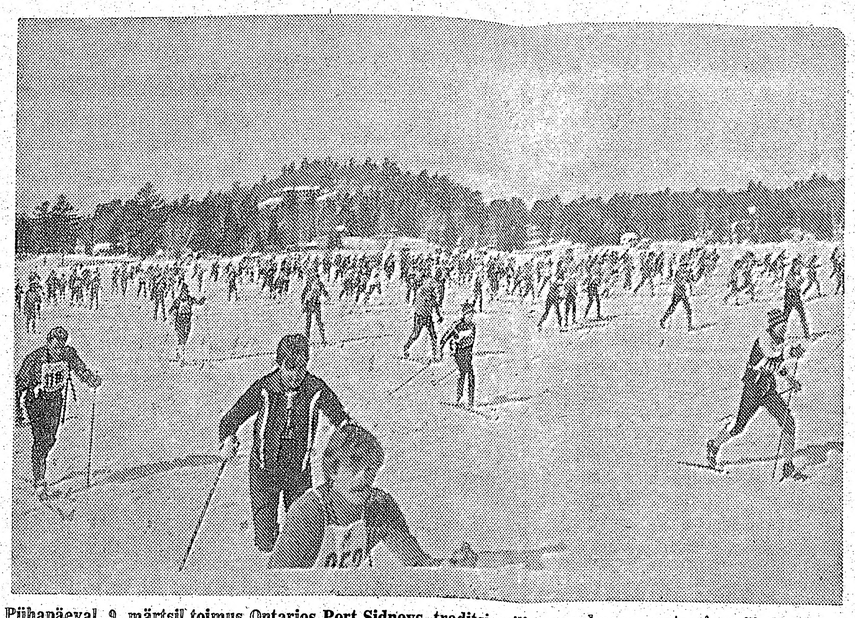

Pühapäeval, 9. märtsil toimus Ontarios Port Sidneys traditsiooniline murdmaasuusatamise võistlus Muskoka Loppet, mille starti näeme esitatud pildil sadade suusatajate osavõtul.

SPORT

Eestlane parim Balti suusavõistlustel

Hiljuti peeti Moonstone suusakuurordis Põhja-Ameerika Balti suusavõistlused mäesõidu alal. Osavõtjaid oli 26 suusasportlast, 15 leedulast, 4 lätlast ja 7 eestlast. Parim meessuusataja karika mäelaskumises võitis Elmo Rutnik, mis oli „Kalev" Suusaklubi poolt välja pandud.

Suurslaalomis tuli noorte poiste klassis esimeseks Toivo Lainevool ajaga 64,60; vanemate poiste klassis tuli teisele kohale Ravo Lainevool ajaga 59,30; meeste klassis esimene Elmo Rutnik ajaga 54,40, üheksas Toomas Trautvaag 68,50; veteranide klassis oli teisel kohal Rein Lainevool, aeg 65,13, neljas Rein Rutnik, 75,30, viies Kaljo Mandre-Manno, 77,00.

Väikses slaalomis tuli noorte poiste klassis esimeseks Toivo Lainevool ajaga 68,66; vanemaist poistest teiseks Ravo Lainevool 64,41; meestest esimeseks Elmo Rutnik 58,18 ja veteranides teiseks Kaljo Mandre-Manno 66,39.

Spordiuudiseid kodumaalt

Tallinnas peetud tõstevõistlustel tõukas keskkaallane Rein Annuste sirgetele kätele 185 kg, mis ületas tema nimele kuuluva Eesti rekordi 2,5 kiloga. Kahel alal oli ta kogusumma 332,5 kg võrdne praeguse Eesti rekordiga.

*

Bulgaarias peetud maanteejalgratturite kolmeetapilisel võistlusel võistlesid ka Eesti jalgratturid Oleg Ljadov, Aavo Pikkuus ja Raul Oja. Kokkuvõttes tuli esikohale O. Ljadov, A. Pikkuus jäi viiendale ja R. Oja kuueteistkümnendale kohale.

*

Moskvas võistlesid N. Liidu olümpiakandidaadid sportvõimlemises, kus mitmevõistluse võitis Tallinna tütarlaps Galina Joonas 75,55 punktiga.

Spordimärkmikust

Berliinis toimunud ujumisvõistlustel püstitas idasakslanna P. Schneider uue Euroopa rekordi 200 m kompleksujumises 2.13,94. P. Schneider oli kiirem ka 100 m rinnuli ja 200 m vabaujumises aegadega vastavalt 1.11,80 ja 2.01,29.

Veidi hiljem Leningradis peetud ujumisvõistlusel saavutas sama P. Schneider uue mailmarekordi ka naiste 400 m kompleksujumises tagajärjega 4.39,96.

Riigimehi ei tohi halvustada

Prantsusmaal on palju häbematuid inimesi. Nizza karnevalile pandi välja ilmatusuur ajatollah Khomeini kuju, mis süütas tuld. Iraani saatkond protesteeris selle peale kõvasti. Viimaks võeti Khomeini kuju maha ja valitsuse soovitusel pandi asemele Nizza linnapea. Aga see ei sülitanud enam tuld!

Umbes samal ajal kadus Pariisis Grévini vahakujude kabinetist Prantsuse Kommunistliku Partei peasekretär Georges Marchais. Pealinna politsei tuhnis kõik prügikastid läbi. Mitte midagi. Siis äkki ühel ilusal hommikul avastati kadunu Botaanika-aia karude koopast. Karud olid alguses kole ehmunud. Lõpuks mõne aja pärast tulid siski nuusutama.

Kommunistide ajaleht L'Humanité oli tulivihane ja sõimas mis hirmus. Aga vähemalt sama vihane oli karude eest hoolitseja loomaarst. Karudega ei tohi niisuguseid tempe teha, ütles ta. Kui neil oleks parajasti nälg olnud, siis võibolla oleksid hakanud peasekretäri närima ja sellest haiguse saanud.

Küll on aeg! Mitte kellestki ei peeta enam lugu. F.S./EPL

ILMUS

ARVO MÄGI

EESTI RAHVA AJARAAMAT

Eesti Päevalehe kirjastus Stokholmis 1979. 256 lk.

Kaas, 20 illustratsiooni ja lay-out Otto Pajult, 17 kaarti Eesti ajaloo eriaegadest autori visandite järgi joonistanud Vello Kallas.

Raamat sisaldab kroonika kujul (aasta-aastalt) eesti rahva ajalugu selle algusest tänapäevani koos tähtsamate sündmustega maailma ajaloost, eriti seikadest, mis on mõjustanud eesti ajalugu. Teos kirjeldab eesti rahva ajaloo põhijooni, sündmuste esitamise kõrval kommenteerib autor olukordi, teeb järeldusi ja oletusi. Eriti sobiv noortele kinketeoseks.

Hind $30.00 pluss $1.00 saatekulu

MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES

ANDRES KÜNG

MIS TOIMUB SOOMES

Kirjastus Välis-Eesti & EMP

311 lk. Hind $14.00 br. + saatekulu 50c

Eesti ajakirjaniku teos põhineb laialdasele allikmaterjalile. Ta analüüsib Soome sise- ja välispoliitikat, riigi tänapäevast olukorda ja suunda, Nõukogude Liidu Soome-poliitikat, Soome valitsust presidendist parteieluni ja palju muud, tuues Soome saatusest huvitatud lugejaile palju uusi andmeid.

Müügil Vaba Eestlase talituses

LUGEGE

Rein Moora — Evald Uustalu

SOOMEPOISID

384 lk. (sellest 64 lk. fotosid) — Hind $14.00 pluss 85 c saatekulu

Johan Pitka

RAJUSÕLMED

Koheselt pärast Eesti Vabadussõda kirjutatud mälestusraamat „värskete" elamustega Eesti vabaduse eest võitlemisest aastail 1914—1919. Raamat ilmus 1972. a. admiral J. Pitka 100. sünniaastaks.

237 lk. — Hind $8.80 pluss 50 centi saatekulu

KINKIGE

oma võõrrahvusest sõpradele Eesti võitluse tutvustamiseks ingliskeelne

Evald Uustalu

FOR FREEDOM ONLY

Hind $7.00 pluss 50 c saatekulu

MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES

Puhast valet sisaldav võrukaelalugu

41.

Kolme inimese tants oli Vuotilaisele võõrastav kogemus. Peigmees pendeldas päras kui triivankur, nii põrandal oleva tunglemise kui oma ruumi mõttes. Tantsulugu lõppes ja Vuotilainen hakkas noorpaari laua poole saatma. Juba poolel teel oli Taani siiski klaas käes kummardamas ja omakorda ootamas. Enne kui ta viis mõrsja elava ripatsiga põrandale, jõudis peigmees jälle kord tühjendada peagu täie klaasi.

— Küll need on kuradima karnevalid, imestas Vuotilainen Lindsteni juurde tagasi jõudes. — Kas tead mida? Mina mõtlen Viivit röövida, kui siin kord on juba selline tava. Peaksin ainult teadma, kas röövija peab maitsema oma võiduhinda. Muidu võib tulla etiketiviga, kui jätad tegemata, mida komme nõuab.

— Ära sa seda vähemalt mitte mõrsja isalt küsi, äkki on seegi etiketiviga, nöökis Lindsten. — Küsi parem Taanilt.

Taani naasis lauda. Vuotilainen otsustas kohe selgitada tähtsa probleemi.

— Ütle nüüd, kas röövija saab tõesti magada mõrsjaga?

— See on mäng, naeris Taani. — Kui nüüd mõrsja lubab, siis miks mitte. Ma arvan siiski, et Viivi seda ei tee. Ta on korralik tüdruk.

— Noh, see on siiski lõbus mäng. Need on palju pöörasemad pulmad kui soomlastel ongi. See mees mõtleb tõsiselt pruudi röövimisele, seletas Vuotilainen enesele näidates.

— Katsu aga, katsu hästi! Vii ainult peigmehele klaas viina, kui tantsima kutsud. Varsti vajub mees maha, andis Taani nõu.

Lindsten selle asemel hakkas soovitama Tallinna tagasi minekut:

— Lõbusad pulmad, aga oma aeg on igale. Kuna siin ei ole vabu naisigi, siis sellest tuleb vaid aja raiskamine. Kas me ei hakkaks siiski minema, kuna ka takso on juba neli tundi oodanud.

— Ega sa sellest halvasti mõtle, kui mina jääksin veel siia. Mulle meeldiks jääda, aga kui sa soovid meelsamini lahkuda, siis võta takso. Tallinna rahvast on siingi suurem osa, mistõttu pääsen hästi tagasi.

Sõbralikus mõistmises otsustati lahku minna. Lindsten jättis viisakalt pruutpaariga jumalaga ja lahkus ootavasse taksosse. Vuotilainen võttis kaasa täidetud klaasi ja läks varitsema vabanevat tantsukorda. Tal tuli oodata kaks lugu enne kui õnnestus. Õpetajast peigmees oli juba eelmiste tantsijate abil tõstnud vedeliku hulka oma kõhus, aga soovlikult kallas ta oma sisse ka Vuotilaise toodud klaasitäie. Tants algas, aga liikumine oli nüüd juba tõesti raske: peigmehest ei olnud pruudi jälgijat. Äkki langes ta põrandale. Mees magas kui laip, kuigi lahtised silmad põrnitsesid liikumatuna lakke.

Võimas rõõmuhüüe täitis pulmamaja. Alles sel hetkel Vuotilainen mõistis, et tema oli röövinud mõrsja. Peigmees oli vabastanud oma haarde ja tüdruk oli nüüd Vuotilaise käte vahel. Kui Viivigi ei näinud eriti ehmuvat oma mehe langemisest, mis ilmselt kuulus asja juurde, jätkas paar oma tantsu ja pöördus loo lõpul Viivi lauda. Peigmees jäeti kõiges rahus sinna, kus ta tundis paremini viibivat: vaikselt põrandal pikaliasendis.

Järgmine tantsija oli siiski juba omakorda ootamas, aga Vuotilainen tundis oma ülesannet. Viivit ei tohtinud lasti lasta. Visalt järgnes ta tantsupaarile ja pidas tüdrukust kinni, kuigi tantsija katsus teha kiireid liigutusi temast vabanemiseks. Tantsulugu järgnes teisele, aga Vuotilainen püsis kaasas, õnnestudes vahepeal isegi tantsitada oma saaki.

Paar tundi oli juba möödunud Lindsteni lahkumisest ja õhtu oli hiline, kui Viivi peenetundeliselt seletas Vuotilaisele, et tal on vaja minna naisteruumi. Tekkis täbar olukord. Soomlane ei tahtnud lahti lasta tüdruku käsivarrest, aga talle ei sobinud niiöelda salajasse ruumi minna koos mõrsjaga. Mindi siiski esikusse ja jõuti toalettruumi uksele. Vuotilainen otsustas olukorra lahendada kavalusega, ta haaras tüdruku pika ja avara loori oma kätte, lükkas Viivi sisse, vedas loorihõlma ukse pealt esikusse ja surus ukse kinni. Ukse lukk pöörati seest riivi.

Suur grupp rõõmsaid pulmalisi oli ta tegevust jälgimas, kui Vuotilainen istus kükakil WC ukse ees, hoides mõne sentimeetri pikkusest loorihõlmast tugevasti kinni. Viivi näis olevat väga aeglane. Vuotilainen hakkas hüüdma, et tüdruk kiirustaks, aga vastust ei tulnud. Vuotilainen surus kõrva vastu ust. Seespool kuuldus selgesti liikumist ja tasast rääkimist — Viivit arvesse võtmata tühjast WC-st!

Vuotilainen hakkas koputama rusikaga vastu ust ja nõudma. et Viivi ukse avaks. Teised pulmalised liitusid lärmiga ja põmmutati üheskoos ust. WC-st oli kuulda kolinat, millele järgnes tasasemalt aga valuliselt naise hädaldamine. See oli selgesti Viivi hääl. Uksele põrutati veelgi tugevamalt ja katsuti seda lahti kiskuda, aga riiv pidas visalt vastu.

Äkki jooksid paar pulmalist esikust välja. Hetke pärast üks neist naasis ja seletas ägedalt midagi, millest Vuotilainen ei saanud selgust. Esikus olnud grupp hakkas liikuma õuele ja Vuotilainen nende järel.

Jõuti restoranihoone tahapoolele. Aknast kumav valgus paljastas Viivi, kes istus maas ja nuttis kederluud masseerides. Tema kõrval seisis pulmaliste hulka kuuluv noormees, kes pidas omalt poolt tugevasti kinni tüdruku käsivarrest.

Nende kohal oli aken avatud tugevalt poolteise meetri kõrgusel. Vuotilainen läks akna juurde ja ulatus sisse vaatama. Viivi valge pruudiloor oli põrandal hunnikus ja hõlm endiselt uksepraos. Ideerikas noor mõrsjaröövija oli tunginud aknast sisse ja tal oli õnnestunud pruuti meelitada kaasa tulema. Kui põgenemine ei olnud muul viisil õnnestunud, oli pruudiloor pidanud maha jätma.

Vuotilainen ronis sisse, avas ukse ja eemaldas loori. Ta läks sama teed kaudu õuele. Viivi ümber kogunenud pulmaliste kõnest selgus talle, et tüdruk oli nikastanud oma kederluu hüpates vastu liibedat kivi. Pulmalistest mitte keegi ei näinud andvat tähelepanu halvaks muutuvale ilmale.

Mehed aitasid Viivi püsti. Kohal olevad naised asetasid pika loori tagasi pruudi pähe ja kõigil näis olevat erakordselt lõbus. Viivi talutati tagasi restorani sisse ja kaval noor röövija hoidis ikka veel tugevasti tüdruku käsivarrest.

Nikastus oli siiski nii tugev, et Viivi pahkluu oli paistetama hakanud. Köögi poolt hangiti ämbritäis külma vett, Viivi istus toolile ja pani oma jala vette. Röövija naeratas õndsalt ta kõrval. Tantsupõrandale ei olnud Viivil sel õhtul enam asja, aga see ei näinud häirivat ei teda ennast ega teisigi. Põrandal oli küllalt tunglemist ja pöörlevad paarid katsusid oma paremat tehes vältida endisel kohal lamavat peigmeest. See oli saanud siiski niipalju elu enesesse, et oli vedanud silmad kinni.

Vuotilainen tõdes, et uus röövimiskatse tal enam täna öösel ei õnnestuks. Kuigi lapselik siiutu seltskonnamäng oli olnud lõbus, hakkasid joodud klaasitäied pulmalisi vägisi väsitama. Tallinna oli pikk sõit ja mingil viisil tuli sinna jõuda.

Taani oli samal arvamisel minekku üle. Ta arvas, et targem oleks hakata nüüd kohe hakata otsima liiklusvahendit, enne kui lahkujate üldine minek teeks sõiduki saamise raskeks. Taani läks asja selgitama ja naasis hetke pärast rääkides, et pulmaliste hulka kuuluv taksojuhist tuttav oli koos abikaasa ja tütrega ka valmis minekuks. Saaksid sellega kaasa minna.

(Järgneb)

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

VABA EESTLANE

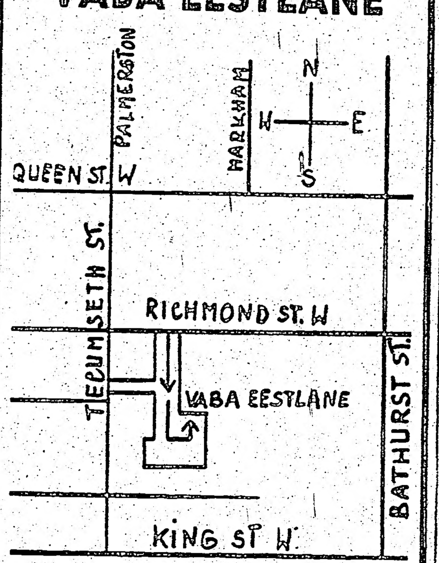

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 482-0242
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks tolli ühel veerul ... $3.50
esiküljel ... $4.—
tagaküljel ... $3.75

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:
1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto, Ont. M6J 3M7
Talitus väljaspool tööaega: Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont. M2M 1Z7
Telefon: 223-0080

Ly Parma reisikirju

India - imede ja äärmuste maa

VI

O' Calcutta

Kalkuta lennuväljale saabume oma külmamaa kampsuneis ja jakkides Himaalaja-jalalt Nepalist üsna kuumal pärastlõunal.

Esimesena tuleb teel vastu nälginud kass poegadega, siis mustavärvi seapõrsas ja selle järele mitmes suuruses, soos ja välimuses lehmi. Teede äärес sirgub ilusaid palme ja lapsi-kerjuseid on muidugi igalpool.

Tänavaliiklus öeldakse olevat hõredavõitu, kuna on pühapäev, ent meie silmis on see lihtsalt võimatu ja kaootiline siingi. Bussid-trammid on nii täis, et inimesi ripub iga ukse ja käepideme küljes ja kahekordsed kõrgbussid kalduvad ähvardava nurga all küljeli.

„Pole karta", rahustab ekskursioonijuht, „need bussid on nii ehitatud, et nende kaldumine võib olla kuni 13% ühes suunas enne, kui nad ümber kukuvad." Allmaaraudtee ehitamine Kalkutasse on käsil, see tuleb 22 km pikk, ent iseküsimus on millal ta kord valmib. Rikshad, mida siin jällegi veavad jooksujalul mehed ja mitte jalgratturid, aitavad liiklusraskusi suurendada, kuigi neid õnneks mitmeil peatänavail lubatud pole.

Kuna parajasti lõpevad linnas kriketivõistlused ja kuulsaim võidumeeskond peatub meiega samas Hotel Oberoi Grand'is, siis on spordihuvilisi sissepääsu ümber nii palju, et politseid küll lühikeste ja pikkade keppidega meile teed peavad tegema enne, kui kuidagimoodi sisse pääseme. Rahvamass on otse lämmatav, hirmutav.

Kalkuta on suuruselt teine linn maailmas (Tokio on esikohal) ja elanike arv on siin 8½ miljonit. See on suurte kontrastide linn, kus suure rikkuse ja hiilguse kõrval elab inimesi selliseis ebatervislikes oludes ja kohutavas vaesuse, mida ilma nägemata vaevalt oskaks ette kujutada.

Need, kellel pole kodupaika

Slumide suurenemine Kalkutas pannakse Bangladeshist tulnud põgenike arvele, kes peamiselt 1971/72 a. siia tulid ja ikkagi veel ära pole läinud, kuigi neilt seda nõutakse. Nad elavad tänavaääres ja platsidel räbalaist kohutavalt mustades telkides või onnides, hügieenilised olud on uskumatud ja pöörane hais otse talumatu. Ühe silla käsipuude vahele tehtud poolsöörikujulises õnaruses on üks perekond koha leidnud, eluaseme vallutanud ja püüab määrdunud kaltsu abil saada mingit privaatsust ja end tänavaliiklusest eraldada, samataolisi on lõpmatult palju igalpool. Ka magatakse ööseti lihtsalt tänaval või rentslis kompsuke pea all, sest paljudel pole kodupaika ei mingisugust ja ilmad on siin soojad.

Imikute ja väikelaste silmad on sageli määritud ümberringi söega, see aitab ärahoida kärbseid ja nende kaudu edasikantavaid tõbesid, mille tõttu eriti Aafrikas on paljud jäänud pimedaiks.

Kolmel korral on Nobeli auhind antud Indiasse ja igakord on see läinud Kalkutasse. Esimene oli maailmakuulus poeet Rabindranath Tagore, kelle luulekogusid eesti keeldegi on tõlgitud ja kelle asutatud väikesest koolist Kalkuta lähistel on välja kasvanud internasionaalse kuulsusega ülikool eriliselt tunnustatud usu-, filosoofia- ja kunsti-fakulteediga.

Viimane ehk eelmise aasta Nobeli rahulaureaat on Mother Teresa, kes misjonärina on aidanud vaeseid, viletsaid ja kannatajaid. Külastame Kalkutas ta supikööki, kus vaestele kaartide järgi jagatakse tohutusuurist katlaist toitvat, paksu suppi ja samas asuvat orbudekodu Nirmala Shsu Bhanani. Mother Teresa ei juhtu ise seal olema, ent ta abilised näitavad üllatavalt puhast imikutekodu umbes 150-le beebile, kus orbusid hoitakse sündimisest peale kuni umbes 10 kuuni, millise aja vältel nad adopteeritakse. Nad on leidnud omale uued kodud küll USA's, Prantsusmaal, Belgias, Saksamaal, Rootsis ja mujal ja mulle teatatakse uhkusega, et hiljuti adopteeris üks Kanada abielupaar samast pimeda lapse, mida eriti hinnata tuleb.

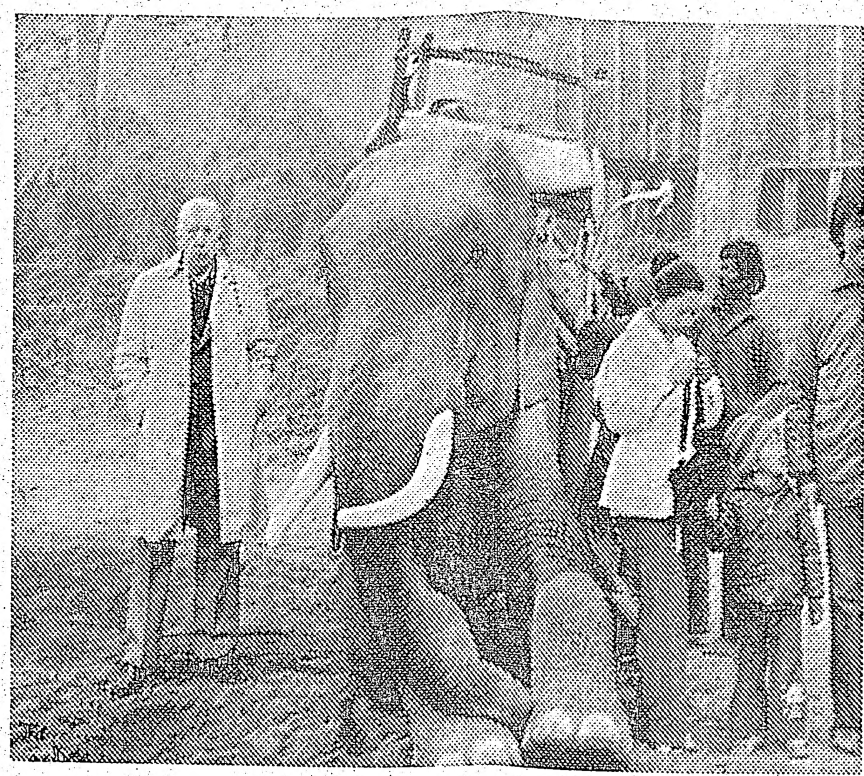

Elevandid Tiger Tops dzhunglireisil on valmis reisijateveoks. Vasakult turist Felix Krabi Torontost.

Kogu Mother Teresa kristlik töö toimub heatahtlike annetuste varal ja igale meistki antakse aadress selleks kaasa.

Kalkuta hakkab kuidagi silma ka paljude kristlike kirikute tõttu, kuigi selgub, et kristlaste arv on ikkagi vaid umbes 2½% elanikest. Ühte kirikut tutvustatakse kui Westminister Abbey Inglismaa eeskujude järgi.

Rikkad saavad rikkust, vaesed lapsi

Ka on kalkutalased uhked oma 2-ruutmiili suuruse pargi üle, kuna üheski teises India linnas selletaolist ei ole. Pargi ümbruses laiuvad rikaste linnaosad, mille kohta meile paljutähendavalt öeldakse:

„Rikkad saavad rikkamaks ja vaesed saavad vaid lapsi."

Governeri palee, muuseumid, kultuuritsentrum, mis väga Mehhikot meelde tuletab ja lõpuks Rosses Memorial (Dr. Ross avastas 1898. a. malaaria edasikandjaina moskiitod) — kõik on suurepärased.

Loomaaias, mis on India suurim, läheme vaatama erilist atraktsiooni — valget tiigrit, kes on täielikus väljasuremiseohus ja keda veel vaid neljas loomaaias leida on. See ei ole mitte värdjas albiino, kellel on punased silmad, vaid ta on siniste silmadega suurepärane loom, kes vaatajaile kurjalt oma tohutud lõuad avab. Jääb vaid küsida — kui kauaks veel?

Meelde jääb kindlasti ka maailma suurim Banyan-puu, mis on üle 200 aasta vana, oma alla võtab 2½ aakrit maal ja varju võib anda 20 000 inimesele. Nii meile jutustatakse.

Lõpuks teatab tuurijuht nagu vabandades: „Tean, et olete templite vaatamisest kurguni, aga ma tahan teile siiski näidata Hindu Jain templit ja ma tõotan — see on kõige puhtam templeist, mida senini näinud olete."

Nii see ongi. Jain tempel on ehitatud 114 aasta eest ja ehitamine kestis 25 aastat, tal on võrratu lagi ja me kõnnime kombekohaselt kingadeta ning paljajalu igavese tule ja rituaalse jumalateenistuse juurde, kus igaüks oma palve annab üksipäini ja iseseisvalt. Seisatan pilguks ühe lapse seljataha, kes valjuhäälselt oma raamatust loeb ja palve oma jumala ette saadab ja mõtlen, et tahaksin teha sama, ent vaikselt ja omaette. Tempel ei peaks mitte olema muuseum, kuhu tullakse vaatama ja arutlema. Inimene jätab omaenese „ego" jumalakotta minnes ja saab oma vaiksel viisil sisemiselt kui osakeseks universumist ja igavikust.

Jain templi liikmed on 100% taimetoitlased, hindudest üldiselt on taimetoitlasi 60%, kuid loomaliha ei söö neist siiski ükski.

Inimelul ei ole väärtust

Koduteel märkan veelkordselt, kui vähe loeb siin inimesteküllas üks elu. Meie buss sõidab tavalist teed hotellisuunas, istun esireas ja näen, kuis mees lamab keset sõiduteed, kellest üle on sõidetud. Keegi ei tee tast välja, kuigi pean nentima, et meie bussijuht on viisakas — meie ei sõida maaslamajast mitte üle, vaid kõrvalt mööda . . .

Keegi ei näe, keegi ei hooli, keegi ei muretse ja me sõidame oma mugavate tubade ja õhujahutuse poole, mööda aiamüüridest, kus ilutseb igal võimalikul vabal seinal tuhandete kaupa kommunismiembleeme sirbi ja vasaraga ja tihtilugu Isakese Stalini pildiga.

Ja mul on hirm nende pärast, kelle vaim on alles tuhmunud ja keha näljast ja haigusist nõrk. Kui need müürid-seinad ümber me luksushotelli ja kõigi nende rikaste majade ümber oleksid klaasist või korrakski avaneksid neile teistele, kes oma kaunemaiski unelmais ei suudaks seda toidurohkust ja igasugust muud ilmalikku mugavust üldse kujutellagi, mis siis, kui see nälginud ja räbalais mass sinna sisse tormaks?

See mõte jääb kauaks kummitama. (Järgneb)

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

VIKING FOODS & IMPORTS
133 LAIRD DRIVE, TORONTO, ONT.
M4G 3V5 ● TELEFON 425-0450
Äri avatud pühade nädalal: teisip., kolmap. 8—6, neljap. 8—7, SUUR-REEDEL SULETUD. Laupäeval 8—4. Esmaspäeviti suletud.

Rõõmsaid pühi!

PRAGUE MEAT PRODUCTS CO. LTD.
638 QUEEN ST. W. TELEFON
TORONTO M6J 1E4 364-1787

Rõõmsaid pühi!

PARKSIDE MEAT MARKET
335 RONCESVALLES AVE.
TORONTO, ONT. M6R 2M8 — TEL. 535-1258

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

ANNETTE BAKERY
45 ALGIE AVE. Toronto, Ont. M8Z 5J9
Telefon 255-6791

Rõõmsaid kevadpühi!

KANGAS SAUNA HEATERS
Box 393, Willowdale, Ont. M2M 5T1
Telefon 222-7142

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

THE SCANDINAVIAN SHOPPE
279 Danforth Ave. Toronto, M4K 1N2
Tel. 469-3886
SOBIVAID LEERI- JA PULMAKINKE. Omanikud eestlased

SAMPO SAUNA
1413 KINGSTON RD., SCARBORO TELEFON 691-2297
BURKS FALLS, HWY 520, ONT. TEL. 1-705-382-3520

RÕÕMSAID KEVADPÜHI!

TORONTO HR Rooneems BAKERY
484 Queen St. W. Toronto, Ont. M5V 2B2 — Tel. 366-1205, 366-3819

Kanada läheb olümpiale

MONTREAL — Kanada Olümpia Ühingu juhatus asus Montrealis peetud koosolekul üksmeelsele seisukohale kanada olümpiaatleetide Moskva olümpiamängudele saatmiseks. Juhatuse otsuses mainiti, et kuna Kanada valitsus ei ole reageerinud kaugelehaaravamalt praegusele rahvusvahelisele olukorrale, siis ei ole ka põhjust olümpiaatleete Moskvasse mitte saata. Kanada uus valitsus ei ole oma seisukohta olümpia boikoteerimiseks avaldanud, kuigi peaminister Trudeau oli äsjase valimiskampaania ajal leige olümpia boikoteerimiseks.

N. Liit hävitab ja mõrvab Afganistanis

WASHINGTON — N. Liit on häiritud Afganistani rahvuslikult häälestatud partisanide visast vastupanust ning on nende hävitamiseks ja väljajuurimiseks hakanud kasutama napalmi ja suure lõhkejõuga pomme. Samuti mõrvatakse armutult kõik vangi langenud partisanid ja kommunistliku riigikorra vastased. Ühendriikide välisministri abi Warren Christopheri andmetel on Afganistanis venelaste vangistuses umbes 15.000 poliitilist vangi, kelledest umbes 50 iga päeva maha lastakse. Ta mainis, et vene sõdurid tulistavad ka mosheesid ja usklikke külvates kõikjale surma ja hukatust.

USA diplomaatide nõudmine Iraani valitsuse vastu

WASHINGTON — Kolm Ühendriikide saatkonnas Teheranis töötanud diplomaati, kelledel õnnestus pärast saatkonna ülevõtmist terroristide poolt põgeneda Kanada saatkonna abil vabadusesse, on esitanud Iraani valitsuse vastu 90 miljoni dollari suuruse kahjutasu nõudmise, millele liitub veel nende vanemate 20 miljoni dollari suurune nõudmine.

Eestis valis 99,99 protsenti hääleõiguslikest!

Eestist välismaailma saadetavas propagandalehes „Kodumaa" tuuakse huvitavaid andmeid äsja Nõukogude Eestis toimunud Ülemnõukogu valimiste kohta. Toodud numbrid on otse fantastilised, kuna valijate nimekirjas olevast 1.060.478 isikust olevat valimas käinud 1.060.431 isikut, s.o. 99,99 protsenti, mis tundub olevat juba haiguste ja muude põhjuste tõttu puhtfüüsiliselt võimatu. Ühtlasi mainitakse, et kommunistliku partei poolt valitud saadikukandidaatide vastu hääletas 1161 inimest ja üks hääletussedel olevat tunnistatud kehtetuks.

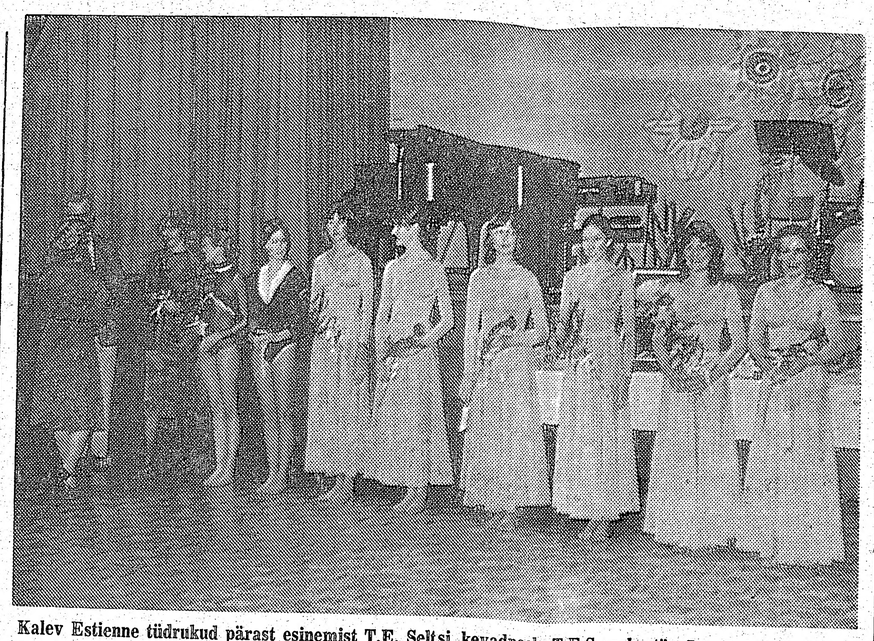

Kalev Estienne tüdrukud pärast esinemist T.E. Seltsi kevadpeol. T.E.S. sekretär L. Pajur jagamas Esko Luksepale lilli. Pildil vasakult Evelyn Koop, Kathy Tihane, Juulia Rükkel, Tiina Pajos, Linda Makk, Karen Viinamäe, Helvi Kivilaht, Margaret Sudlowsky ja Heli Oder. Foto: Vaba Eestlane

250 võimlejat esines demonstratsioonidega

Rikkalik ja vahelduv kava Kalev Estienne juubelil

Möödunud nädalalõpul tähistas Kalev Estienne oma 20. tegevusaasta juubelit esinemisõhtuga Etobicoke Olympium'i spordihallis ja laupäeva õhtul järgneva balliga. Esimesel oli spordihallis kõik istekohad täidetud, ballist võttis osa paarsada inimest, nende hulgas oli ka ESTO-80 peakomitee esimees R. Norvell. Miss Võimlejaks sai Anne Kungla, näitsikuks Marika Paul Montrealist.

Reedene õhtu algas avatseremooniaga kus Kanada ja Eesti lippude järel marssis saali 250 võimleja ümber, osa neist alles üsna väiksed, kuna edasijõudnumad kehakoolide klassideni. Kohe alul andis Evelyn Koop kaheksale võimlejale, kes on liikumises olnud 10 aastat sellekohased teenetemärgid.

Ette kutsuti ka kõik need 46, kes on aastate jooksul eliitgruppides võimelnud, nooremad andsid néile lilli, kuna E. Koop neid kõiki kaisutas.

Ametlikuks avajaks oli Toronto Sun'i sporditoimetaja George Gross.

Ta ütles, et teda on sageli nimetatud Kalev Estienne võimlemise isaks, kuna ta oli esimene, kes moodsale naisvõimlemisele Toronto ajalehes tähelepanu osutas, mis nüüd on levinud üle Kanada.

Sujuvalt ja kiirelt järgnes kava, kus erigrupid esinesid vaheldumisi solistidega. Kuna nüüd on moodsa võimlemise gruppe mitmel pool Torontos, siis esimesel poolel esinesid need. Anneli Riga ja Siina Kasekampi noorimad võimlesid lippudega, Kai Kääridi Bayview Gymnasts esitasid rütmilist võimlemist nööri, palli ja vabaharjutustega, A. Riga noorem eliitgrup võimles sallidega, edasijõudnumad naisvõimlejad nööriharjutustega, Karen Viinamäe edasijõudnud ja nooremad eliitvõimlejad pallidega, noored algajad jälle vabaharjutustega, mille vahel oli soliste.

Teisel poolel, mille pealkirjaks oli „Harmoonia liikumises", esitas peamiselt vanem eliitgrupp mitmesuguseid harjutusi pallidega, nööridega, rõngastega, esitati mitmeid võimlemiskompositsioone.

Nende vahele oli põimitud võistlusvõimlemist, mida demonstreerisid Jana Lazor, Kathy Tihane, Susan Himmel, Monika Eder ja Sherry Koenig. Õhtu kavas oli ka ühendatud grupi poolt näide ESTO-80 võimlemisliikumisest, mis tuleb esitamisele Stokholmis suvel toimuval valguspeol.

Viimaseks oli vanema eliitgrupi esituses Evelyn Koopi koreograafiline kompositsioon „Meri", kus O. Merikanto muusika saatel anti siniste õhuliste kostüümidega voogava lainetava mere pilt.

Lõpuks kogunesid kõik osavõtjad uuesti saali. Paljudele kaasabilistele, kes on üle kümne aasta töötanud, jagati kingitusi. Alates klaverisaatjatega, E. Luksepp, E. Liigand, Margit Viia ja Eve Teket, järgnesid Carmen Kruusmägi, Lia Viinamäe, Karen Viinamäe, E. Zenins, Elna Kungla ja Jane Dowzet said kingitused. Samuti said kingitusi need, kes lühemat aega on töötanud Kalev Estienne juures: pr. Pajos, A. Riga, S. Kasekamp jt. Lõpuks hinnati ka Evelyn Koopi tööd kingitusega, kelle õlul on olnud õhtu eeltööd ja üldjuhtimine.

Oma üldpildilt oli kogu programm koostatud vägagi vaheldusrikkalt, tuues mitmekülgselt esile moodsa võimlemise nii rütmilises kui ka võistlusvõimlemise harudes.

Samal ajal näitas see, et huvi selle vastu on küllaltki suur kanadalaste hulgas, kes ka oma noortele tahavad anda võimlemist kehakultuuriliseks tegevusalaks.

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

FINN FASHION SHOES

Telefon 487-4085

773 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont.
M4S 2N4

Saabunud uus saadetis suvekingi Itaaliast

Eesti Maja sai uue esimehe

Osvald Piil eesti elu tsentrumi uueks juhiks

Toronto Eesti Maja aktsionäride peakoosolekul möödunud pühapäeval valiti Eesti Majale uueks esimeheks senine juhatuse liige Osvald Piil, kuna senine esimees Nikolai Valge ei soovinud enam edasi kandideerida. Juhatusesse keeldus edasi kandideerimast ka Paul Naaber, kes on juba 25 aastat kuulunud Eesti Maja juhatusesse. Uus juhatus asub tegutsema tunduvalt nooremas koosseisus, kuna nüüd valitud noorematele juhatuslikmetele lisaks on juba eelmistel aastatel valitud juhatusesse värske verema nooremate generatsioonide esindajaid.

Koosoleku, kus oli esindatud 1670 aktsiaomanikku, avas esimees N. Valge, kes tegevusaruande juures märkis, et Eesti Majal on palju probleeme olnud, kuid need on suudetud lahendada. Ta avaldas tänu juhatuse liikmetele, kes aegaohverdavalt on töötanud energiliselt Eesti Maja kasuks. Rahalise aruande esitas laekur P. Naaber.

Selgus, et Eesti Maja tulud olid 89.330.93 dollarit ja otsesed kulud 72.516.93 dollarit.

Kui kuludele juurde lisada amortsatsioon 14.132.10 dollarit, siis on tegevuse ülejääk 2.681.90 dollarit. Revisjonikomisjoni aruande kandis ette E. Kuris. Kõik aruanded kinnitati.

Kinnitati ka tegevuskava, mille raamides on ette nähtud keskmise saali ümberehitamine või õieti „värskendamine", nagu mainis esimees. Eelarve on ette nähtud tulude osas 93.971.40 dollarit ja kulude osas 95.402 dollarit, puudujääk sega 1430.60 dollarit. Tegevuskava ja eelarve kinnitati.

Valimiste juurde minnes seati esimehe kandidaatideks üles senine esimees N. Valge ja juhatuse liige O. Piil.

Kauaaegne esimees N. Valge loobus ja O. Piil valiti 1646 häälega Eesti Maja uueks esimeheks.

Abiesimehe kohale valiti tagasi senine abiesimees A. Sepa 1548 häälega ja juhatuse liikmeteks pr. K. Marley (1689 häält), pr. V. Niitenberg (1680), A. Vahtra (1562), A. Sagur (1559), J. Roand (1214), A. Veedla (1000) ja A. Kaunismaa (976). Kandidaatideks jäid N. Valge ja V. Vanaselja. Revisjonikomisjon valiti tagasi endises koosseisus: M. Pedel, E. Kuris ja J. Terts, välisrevidendiks valiti senine välisrevident T. Kõhelik.

Uued juhatusliikmed on A. Veedla ja pr. A. Kaunismaa.

Tänutäheks tehtud suure töö eest andis abiesimees A. Sepa tunnustavate sõnadega senisele esimehele N. Valgele üle maali ja P. Naabrile nahkkaantega fotoalbumi.

Hiljem toimunud läbirääkimistel rõhutas A. Sepa eriti kõigi eestlaste ja eesti organisatsioonide koondumise vajadust Eesti Maja ümber, kinnitades eriti, et Eesti Maja likvideerimisel kaotab Toronto eestlaskond oma elu tsentrumi ja eesti ühiskond hajub laiali.

Tondi sõjakool likvideeriti kuid kooli vaim elab edasi

Septembrikuu esimesed päevad igal aastal tõid suure hulga uljaid noormehi Tondile Eesti Vabariigi Sõjavägede Õppeasutiste Sõjakooli aspirantide kursusele. Nende kõigi unistuseks oli ohvitserikarjäär kas tegevteenistuses pingerikka kehalise ja vaimse ettevalmistuse sooritamisel, või ainult aspirantide kursuse eduka lõpetamise puhul lipnikuna reservi minna. Nii kordus see paarikümne aasta jooksul, kuni 1939. aastani, mil Euroopa üldpoliitiline olukord sellele ringkäigule varju heitis ja põline vaenlane meie tegemistoimetamisi hakkas kontrollima ja ettekirjutama. Kõik see tõi tuska nooruse rinda, ent kõike seda trotsides ja unustada püüdes sammuti julgesti edasi.

Igal hommikul söögisaali jõudes, andis sealne korrapidaja ohvitser käskluse istumiseks, millele järgneva viieteist minuti jooksul olid toidunõud tühjendatud. Ja sama ohvitseri vastav käsklus saatis üksused oma asupaikadesse päevaseks tegevuseks.

Esmaspäeva hommikul, 17. juunil 1940. a., kella poole kaheksa ajal, nagu harilikult, anti jällegi käsklus istumiseks, millele aga peaaegu vahetult järgnes käsklus „Sõjakool, püsti valvel" ja korrapidaja ohvitser läks sisenevale Õppeasutiste ülemale raporteerima.

Kol. tegi teatavaks kaitseministeeriumi otsuse — Tondi kasarmud koos juurdekuuluvate hoonetega tulevad evakueerida ja hiljemalt kella kaheteistkümneks samal päeval venelastele üle anda.

Poole kaheteistkümne ajal juba liikuski venelaste voor Habersti koolimaja poolt Tondi kasarmute suunas ja pisut enne kahteteistkümmet teatas kolonel vene voori ülemale valmisolekust Tondi hoonete üleandmiseks.

Õppeasutuste üksused hajutati laiali koolimajadesse ja muudesse saadaolevatesse ehitustesse ja sõjaväeüksuste juurde Tallinnas. Esimene kompanii koos raskekuulipilduja kompaniiga paigutati Pärnu maantee koolimajja, millise väravate taha juba järgmisel päeval prügimäelased-paadialused riigipöörajad ilmusid relvi nõudma. Spontaanselt, ilma mingisuguse korralduse või käsuta peideti lahingpüssid põrandal olevate madratsite alla, kuna aga õppepüssid, aukudega padrunipesa juures, paigutati koridoris püramiididele.

Juba olidki ülevõtjad sisse pääsenud ja sületäite viisi kukkusid püssilokse püramiididelt välja vedama.

Imelikul kombel ei tulnud keegi nende tegevust keelama. Kaks mereväe aspiranti omal algatusel võtsid vartega õppe-käsigranaadid ja hakkasid neid samas koridoris omavahel käest-kätte loopima, ise sealjuures vastaspoolele valjusti karjudes — „Vaat', et granaati kukkuda ei lase — võid terve maja õhku lasta," mille peale pasatskid püsse põrandale visates suure kiirusega majast väravate taha lidusid ja seal valjusti mõirgama hakkasid, et neid on seadusevastaselt majast välja peletatud. Lärm tänaval ei lõppenud enne, kui esimese kompanii ülem vene komandandile asjast teatas ja viimane oma esindajal laskis lärmitsejad laiali kihutada.

Ehkki olude sunnil tegevus Tondil lõpetati, elab Tondi vaim ka kasvandike hulgas edasi.

Peaaegu kõik Sõjakooli ja Lennukooli lõpetajad koos külalistega kogunevad 12. aprillil kell 19 õhtul Eesti Maja suurde saali Eesti Vabariigi Sõjakooli 61. aastapäeva pühitsemiseks korraldatavale ballile, mille viimaseks osavõtu registreerimise tähtpäevaks on 5. aprill hr. E. Silm'ale, 30 Torbolton Drive, apt. 8, Rexdale, Ontario, M9W 3Y2, telefon 741-7994.

Eesti solistid Indiasse esinema

Propagandaleht „Kodumaa" andmeil on Eestist sõitnud suurem kultuuritegelaste delegatsioon Indiasse, et sisustada seal toimuvaid N. Liidu kultuuripäevi. Esinevad laulu- ja tantsusolistid, meeskvartett ja rahvapillimehed. Tantsuetekandeid esitavad „Vanemuise" teatri balletitantsijad Jelena Poznpak, Rufina Kozlova, Alla Udovenko ja Mihhail Djatshihhin, millised nimed on selgeks tõendiks Eestis toimuvale venestamisprotsessile. Parteitegelastest sõidavad Indiasse Kommunistliku partei Keskkomitee osakonnajuhataja Henno Toming ning okupeeritud Eesti kultuuriminister Johannes Lott.

Rajaleidjate 25. aastapäev

Rajaleidjate gaidlipkond tähistab oma 25. aastapäeva laupäeval, 12. aprillil s.a. kell 3 p.l. Toronto Peetri kiriku ruumes. Toimub pidulik koondus, millele järgnevad ettekanded noortelt, kohvilaud ja loterii. Kõik kutsutud, eriti oodatud on lipkonna endised liikmed.

RAJALEIDJATE JUHTKOGU

Valdu Mõtuse maalide näitus Chicagos

Leedulastele kuuluvas Chicago Balzekas muuseumis toimub kunstnik Valdur Mõtuse tööde väljapanek. Valdur Mõtus (1895—1971) oli üks prominentsemaid ja andekamaid kunstnikke, kes saavutas rahvusvahelise tunnustuse ja kelle tööd on hinnatud kõrgel tasemel.

Nii nagu kujutav kunst tänapäeval, mis hõlmab oma alla erinevad stiilid realismist kuni abstraktse käsitlusviisini, on Valdur Mõtuse loominguskaala väga laiapinnaline ja ta loomingu tunnetus väga sügavale haarav. Tema meisterlikkus ja mitmekesisus maali tehnikas ja rikkus vormis ja värvides on andnud ta töödele köitva mõju.

Valdur Mõtus sai oma esimese kunstilise alguse vanameistrilt Kristjan Raualt. Hiljem õppis ta St. Peterburgis ja siis Pariisis. Ta oli rahvusvahelise kunstiühingu presidendiks Pariisis ja ta oli liikmeks „Federation Francaise des Societes d'Art Graphique et Plastique", „Le Salon", ja „Societe d'Artistes Francais" Pariisis. Ja ta esines väljapanekutega „Le Salon", „Societe d'Artistes Independents" ja „Societe de Salon d'Automne de Grand Palais de Champs Elysses" Pariisis ja samuti on Valdur Mõtus esinenud arvukatel näitustel Ühendriikides.

Ülikoolide lõpetajaid

City College of New York lõpetas elektriinseneriteaduse ala BS kraadiga Toomas Kilm (EUS). Saavutades kõrgeid hindeid võimaldas Bell Laboratories N.J. töökoha „Ligital Terminals" alal edasiõppimise võimalustega magistrikraadi saavutamiseks.

Laske isoleerida oma maja $30.00 eest „The Canadian Home Insulation Program'i" alusel — C.H.I.P.

Edmonds INSULATION by... AND COMPANY LIMITED "We Dare to Care" Since 1947

Asjatundlik isoleerimine klaasvilla puhumisega.

Pööningu ventilaatorid.

Esindaja Torontos: ENN LIGE, tel. 661-7341 või 425-0639

20% hinnaalandust kõikidelt kaupadelt
ERILINE HINNAALANDUS:

IITTALA klaaskaupadelt 20-50%

TEKSTIILIDELT 20-50%

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ⊙ TELEFON 483-6650
Avatud: esmasp., teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30, laup. 9.30—5.30.

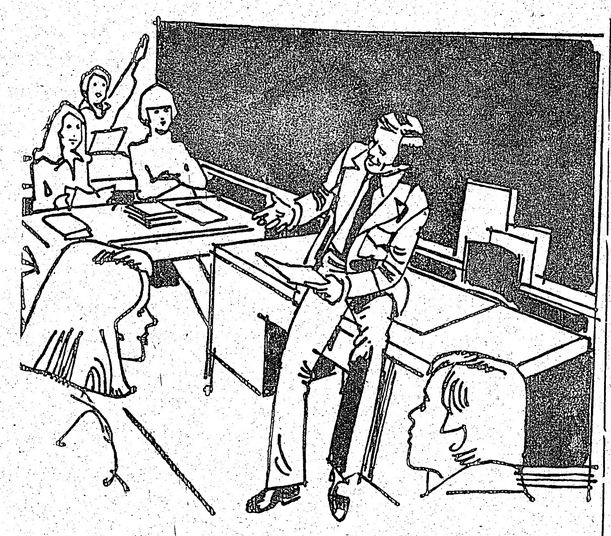

Karistus

Karistus tekitab valu, kannatust, kaotust või ühiskondlikku võimetust. See võib olla: surm, füüsiline kallaletung, vahistamine, tsiviil- ja poliitiliste õiguste kaotamine või pagendus. Karistaja peab olema seaduslikult õigustatud seda tegema. Lapse vanem on seaduslik kaitsja oma lapsele ja peab oma lapse käitumist valitsema ja kui vaja siis karistama.

Seadus lubab lapsevanemat oma last lüüa aga võõras inimene ei tohi.

Psühholoogilisel pinnal kurjategija kannatamine annab ohvrile mingisugust rahuldust. On öeldud, et karistus ei tohiks olla kangem kui vajalik, et käitumist parandada. Raske on otsustada kui suur on kurjategija süü, et õiget karistust leida. Mõned surmanuhtluse viisid on: pea kõrvaldamine kirve või mõõgaga, poomine ja elektritool.

Amenstia Internatsionaal, kes on vastu surmanuhtlusele, ütleb et ainult 18 riiki nõustuvad surmanuhtluse kaotamisega, seda nii rahu kui ka sõja ajal. Nende riikide hulgas on kõik Põhjamaad.

Surmanuhtlus on veel kasutamisel karistusmoodusena 134 riigis.

Euroopas on surmanuhtlust lubavad seadused Prantsusmaal, Itaalias, Belgias, Albaanias, Rumeenias, Bulgaarias, Türgis, Kreekas ja Nõukogude Liidus. Enamuses Aafrika riikides on surmanuhtlus lubatud. Surmanuhtlus on kasutusel ka Põhja-Ameerikas. Kanadas on sellise otsuse määramine võimalik vaid sõja ajal.

Amnestia Internatsionaal ütleb, et surmanuhtlus ei vähenda kuritegusid, see oleneb muudest ühiskondlikest tegureist.

LINDA HALLING

NOORTE LEHEKÜLG

Toronto Eesti Täienduskeskkooli noorte looming

Tänapäeva noored

Viimase kahekümne aasta jooksul on lapsepõlv palju muutunud. Vanematel on lastest raskem aru saada. Ja lastel on raskem vanemaid mõista. Lastele on antud rohkem vabadust kui kunagi varem. Nad on iseseisvamad.

Ajad on muutunud. Tänapäeva lapsi ja noori ei saa nii kasvatada, nagu tehti kolmkümmend aastat tagasi. Praeguse aja lapsed hakkavad juba 4-aastaselt koolis käima ja vanemate mõjud vähenevad, sest seal on juba teisi lapsi ja õpetajaid nende ümber.

Noored on väga mõjutatud teistest noortest. Nad ei taha olla teistmoodi. Nad tahavad kuuluda kampa, sellepärast on teiste noorte arvamine tähtsam kui oma vanemate arvamine paljudes asjades.

Laste ja vanemate vahel peaks olema usaldust! Seda usaldust peab ta ise teenima. Noor peab näitama, et ta on usaldusväärne ja vastutustundeline.

Televisiooni mõju on tänapäeva lastele väga suur. Keskmine laps on vaadanud kuni 8000 tundi televisiooni enne kui ta koolis hakkab käima.

Minu arvamine on, et noored peaksid respekteerima vanemaid ja vanemad peaksid kohtlema noori arusaamisega ja mitte mõtlema neist teatud olukordades kõige halvemat.

KAARI EISTRAT

TOOMAS PALO

Minu puu

Mul oli üks puu
ta oli armas ja väike
valguse peale heitis talle kuu
ka mõnikord pimedas äike.

Eemal mäel kasvas ta sirgelt ja uhkelt
kedagi ta ei näinud seal
juurde minnes jutustas ta mulle lahkelt
sind näha nii hea on mu meel.

Ta jutustas ja rääkis mulle palju
mul imestusest lahti oli suu
tema jutus oli palju tõsist ja nalju
kõiki seda rõõmu pakkus mu väike puu.

T.E. Täienduskeskkoolis on üheks õppeaineks eesti rahvatants. Seda demonstreeriti ka koolinoorte omaloomingu õhtul. Pildil üks tantsupaaridest Kristi Lüdig ja Leo Säägi. Foto: Vaba Eestlane

Vahetunnis

Istun klassis rahutult ja ootan vahetunni algust. Kuigi õpetaja räägib kaunis valjusti, ei kuule ma tema sõnu. Kuulen vaid käekella tiksumist, mis aegamööda loeb sekundeid vahetunnini. Kõik jääb silmade ees uduseks, aga varsti on näha uut, selget pilti.

Õpilased, kes just klassist on välja saanud, jooksevad kiiruga nurgal olevasse poodi. Nagu näljased sipelgad ronivad nad üksteise üle maiustuste saamiseks. Poe omanik seisab ukse juures, vaadates et kõik on korras. Ta naine ja lapsed töötavad koos leti taga. Kõigil on asjad ostetud ja nad hakkavad tagasi kooli poole kõndima.

Hiinlastel on vast olnud rohkem inimesi nende poes selle paari minuti jooksul kui ülejäänud päeval.

Lapsed, kes on teel klasside poole, kõnnivad aeglaselt ja peatuvad siin ja seal, et viita aega. Paljud, kes ei näe oma sõpru nädala sees, räägivad üksteisele nädala juhtumistest. Vahetund on peagu üle, aga mõnedel on ikka paaris kohas veel vaja käia. Viimasel minutil rutatakse vannituppa. Kammitakse juukseid, juuakse natukene vett ja siis kiirustatakse tagasi klassidesse. Nüüd on koridorid tühjad ning vaiksed ja jälle on klassides algamas töö.

Töö peale mõeldes tuleb meelde, et ka mina olen klassis ja peaksin proovima midagi õppida. Vaatan klassis ringi, kus teised teevad pidevalt oma tööd.

Tõmban vaikselt hinge sisse, võtan laua pealt sulepea ja hakkangi kirjutama.

Korraga kell heliseb ja õpilased, keda lastakse vahetunniks välja, jooksevad kiiruga nurgal asuvasse poodi.

VIIVIAN ODER
3 B klass

Poiste päevatööd

Pargis paistab praegu päike. Poisid panid pingid parki, panid palli pingi peale. Päeval poisid pidasid pallidega pargis pidu. Peale pidu poisid pandi parki puhastama. Pargis polnud palju prügi. Peale pargi puhastamist poisid puhkasid pisut. Pärast puhkust pandi poisid põrandaid pühkima. Peale põranda pühkimist poisid pandi papa purjepaati puhtaks pesema. Papa purjetas poistega Pärnu. Pärnus poisid puhusid pilli. Pärast pilli puhumist papa purjetas poistega Pärnust põhja poole.

ROBERT PAJU
I A klass

Minu ujuma õppimine

Ühel soojal suvepäeval ma otsustasin, et on aeg ujuma hakata. Ma jalutasin vee ääres ja sulistasin madalas vees. Siis ma hakkasin ikka sügavamale ja sügavamale minema. Arvasin, et nagu kõik loomad nii minagi oskan juba sündimisest peale ujuda. Kahjuks leidsin, et see ei ole sugugi nii.

Mööda põhja edasi astudes oli vesi varsti üle pea. Hakkasin tegema ujumisliigutusi ja leidsin, et vajusin põhja kui vana kirves. Õnneks oli mu õde ka seal, kes minu sügavast veest kalda poole tiris. Varsti ulatasid jalad jälle põhja. Seekord oli mul ujumisest küllalt.

Pärast proovisin iga päev ja aegamööda saingi ujumise päris selgeks. Esialgul ujusin koera moodi. Pärast hakkasin igasuguseid teisi ujumisstiile õppima.

Nüüd ujun juba päris hästi. Vanemad ei oska vahest ära arvata, kes seal järves suvemaja juures sulistab. On see meie poiss või mõni suur kala!

PETER SOMMER

MONIKA KASK

Raske luuletus

Pea on tühi
ja mõtted ei liigu.
Käsi ei kirjuta
ja pliiats ei kiigu.

Kuidas ma saaks
selle luuletuse valmis
mitmes reas
mitmes salmis.

Mõtlen ja mõtlen
aga midagi ei juhtu.
Õpetaja sellesse
hästi ei suhtu.

Nüüd paberil on
siiski mõned read.
Lõpuks on see valmis
ja tühi on pea.

TOOMAS KALD

Kassid

**armsad kassid, ilusad kassid,
kurvad kassid, rõõmsad kassid,
valged kassid, mustad kassid,
triibulised kassid, täpilised kassid,
kassid pehmete karvadega,
kassid pikkade sabadega —
kõik kassid maailmas on armsad.**

Tartu tantsupidu

Tähtis tähtpäev tuli Tertsi tallu. Talutütar Tiina tahtis toreda tugeva Tommiga tantsida. Tantsule tahtsid tulla tuhat tublit tartlast. Trügisid tihedalt tantsutuppa, tarvitades tugevaid taganttõukeid. Tantsu tempo tõmbas tantsijad tormakalt trampima. Tantsupõrandalt tõusis tolmu taevani. Targemad tantsijad taganesid tahatuppa tangot tantsima. Tublid tütarlapsed tassisid Tartu turult toodud toidud tuppa. Tantsijad tänasid Tertsi talutaati tantsupidu toimetamast.

KARIN JÜRMAN
I A klass

Soku saatus

Sõber Silvi Soomest saatis säravate siniste silmadega Sandrale seitsmendaks sünnipäevaks sooja sinise samestist särgi. Sõber Salme saatis Sandrale suure sarvedega soku seitsmendaks sünnipäevaks. Soe sinine sametsärk, siidisall seljas, sõitis säravate siniste silmadega Sandra suurte sarvedega soku seljas sooja seedri sauna. Siputas sooja sinise sametsärgi, siidisalli seljast, sammus siis sooja sauna. Suurte sarvedega sokk sõi sinise sametsärgi söögiks, seadis siis sammuma. Sandra saabus soojast seedri saunast sinist sametsärki, siidsalli selga seadma. Sõbralik siil selgitas säravate silmadega Sandrale sametsärgi saatusest. Sandra seadis sahiseva siidsalli selga, sammus suurte sarvedega sokku sõimama. Suur siga saatis Sandrat soku sammude suunas. Sillal seisis sokk surnult, silmad suletud. Suurte sarvedega sokk suri, sest särk seisis soolikas.

KALLI HUBEL
I A klass

MIA TEIN

Minu roos

Kevadel aias
kui lilled õitsesid
mitmesuguste lõhnadega
ja paljudes värvides,

Seal kasvas üks roos
nii üksinda
üleni punane
ja täis magusat lõhna.

Ma imetlesin seda roosi
päeval ja ka öösel
ma armastasin teda
sooja päikese paistel.

Vara ühel hommikul
külm tuli maha.
Roos oli närtsinud —
minu lemmikroos.

Kevadel aias
kui lilled õitsesid
ei leidnud oma roosi,
on ainult mälestus.

ELINA PILVET

Minu lapsepõlv

Tahan vähe meenutada
oma lapsepõlve.
Tunnen nii kui arutaksin
väga mitut sõlme.

Alul olin ainukene
isa, ema laps.
Siis sain väikse vennakese,
nii meid oli kaks.

Paar aastat mängisime
vennaga me koos,
ilus oli hüpata
ja jooksta kõvas hoos!

Kui sain nelja-aastaseks
selgus mulle tõde,
et on palju lõbusam
kui on ka väike õde.

Nii sain mänguseltsilised
mulle meeldivamad.
Neist aastatest on mälestused
kõige toredamad!

Me maal koos ringi jookseme
ja tihti läeme vette.
Vahest peame võistlust ka,
kes jõuab teisest ette.

Kodus õppimiste vahel
kostab laulukaja.
Nii koos teeme muusikat,
mis kuulda tile maja!

Karli koer Kaaru

Karlile kingiti koer, keda kutsuti Kaaruks. Kui Kaaru kraapis kiiuntega, karistas Karl Kaarut. Kui Karl Kaarut kutsus, kihutas Kaaru kiiresti koju. Karl kallistas Kaarut, kinkis kondi. Kui Karl kooli kõndis, kõndis Kaaru kõrval. Kui Karl klaverit klimberdas, kuulas Kaaru, kõrvad kikkis.

Kord kukkus Kaaru kraavi. Kraavis kivil krooksus konn. Konn kartis Kaarut, kadus kiiresti.

KARL KONZE

Talv

Kõnnin mööda talve teed
Mööda sõitvad mitmed reed
Lumi sajab katab maad
Valges vatis metsaraad.

Härmas metsas iga oks
Kostab kaugelt rähna toks
Ülel paistab särav kuu
Külmast paugub kasepuu

Ilm on kaua olnud vali —
selline on meie tali.

KRISTINA SERMAT
I A klass

T.E. Täienduskeskkooli omaloomingu õhtul esinesid kaks korda noorte värsiseppade kolmik. Esimeses kolmikus oli (vasakult) Juta Metsala, Toomas Kald ja Mia Tein. Foto: Vaba Eestlane

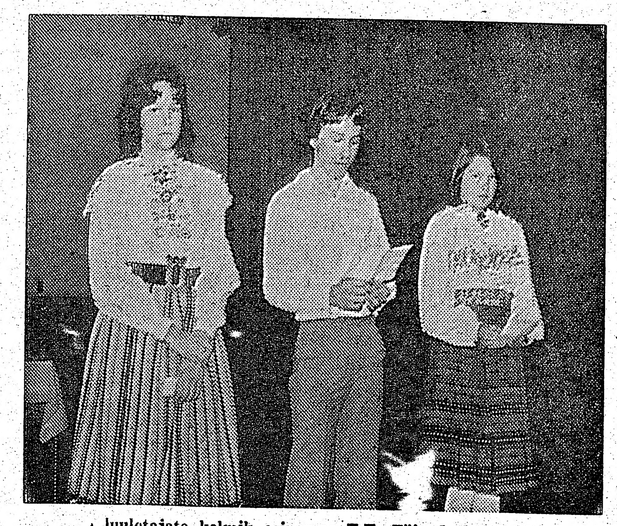

Luuletajate kolmik esinemas T.E. Täienduskeskkooli omaloomingu õhtul, pildil vasakult Monika Kask, Toomas Palo ja Elina Pilvet. Foto: Vaba Eestlane

Nr. 26

RÕÕMSAID KEVADPÜHI!

SWEDISH FURNITURE HOUSE

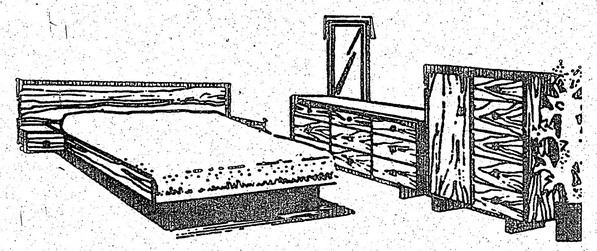

SUUR SKANDINAAVIA MÖÖBLI VÄLJAMÜÜK

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.
Suletekid ja tekkide katted jm.

Avatud: esmasp., teisip., neljap., reedel 9—9, kolmap., laup. 9—5

Astuge sisse ja vaadake ringi!

Nolte SWEDISH FURNITURE HOUSE

495-6016

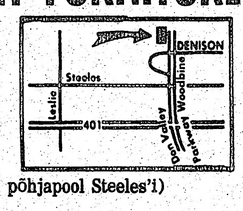

7498 Woodbine Ave. (½ miili põhjapool Steeles'i)

Rõõmsaid kevadpühi!

City Flowers

2091 DANFORTH AVE. (Woodbine lähedal)

TORONTO, ONT. M4C 1K1

TELEFON 699-9691

Avatud pühapäeviti, pühade ajal ja õhtuti

Avatud iga päev 9—6, neljap., reedel 9—8 p.l., 7 päeva nädalas

— Oleme spetsialistid lillekimpude valmistamise alal —

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

FINN TASTE BAKERY

7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)

(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)

TELEFON 225-0824

Maitsvaid torte ja saiu teie pühadelauale ostke meilt!

PÜHADE PUHUL ARI AVATUD: teisip., kolmap. 9—6, neljap. 9—7, laup. 9—4 (esmaspäeviti suletud), SUUR-REEDEL SULETUD.

Hanno Kompus'e

„KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE . . ."

Hind $11.—, saatekulu 85 ¢.

Müügil „Vaba Eestlase" talituses

Rõõmsaid kevadpühi hõimuvelledele!

dp design products 2584 Yonge St. 488 7272 288 Danforth Ave. 466 8001

Räägitakse eesti keelt

Eesti Kunstide Keskuse kultuurilaureaatide ja stipendiaatide väljakuulutamise eel toimus EKK Kontsertbüroo kolmas kontsert, kus olid kaastegevad helilooja ja pianist Helve Sastok, bariton Avo Kittask ja viiuldaja Aarne Tammisaar. Pildil vasakult A. Kittask, H. Sastok ja A. Tammisaar pärast kontserti antud lilledega.

Foto: Vaba Eestlane

Olümpia boikott vajalik

Eesti Rahvusfondi esimehe Endel Krepp'i ja peapiiskop Konrad Veemi kiri Inglismaa peaministrile

STOKHOLM — Eesti Rahvusfondi esimees Endel Krepp ja Eesti Ev. Lut. Kiriku peapiiskop Konrad Veem saatsid Inglismaa peaministrile Margaret Thatcherile kirja, milles nad analüüsivad Moskva olümpiamängude küsimust ja käsitavad sellega seoses ka olümpiaregati korraldamist okupeeritud Eesti pealinnas Tallinnas. Kirjas märgitakse muu-seas:

Mõned spordijuhid läänes, kaasa arvatud lord Killanin, Rahvusvahelise Olümpiakomitee esimees, on rõhutanud, et sport on neutraalne ja universaalne ning et ei tule segada poliitikat olümpiamängudesse. Kas seda tuleb mõista nii, et ainult juhtivad isikud läänes püüavad segada poliitikat olümpiamängudesse, mitte aga Nõukogude Liit?

Igor Maximytshev, N. Liidu ambassaadinõunik Bonnis, pidas 14. novembril 1979 Bad Bollis Läänе-Saksamaal kõne Evangeelse Akadeemia kongressil, millest võtsid osa ka allakirjutanud.

Selles kõnes tegi ta selgeks, et Nõukogude Liidus on sport ja poliitika lahutamatud mõisted.

Nii olevat see tema arvates alati olnud, alates antiiksetest olümpiamängudest.

Kuna 1980. a. olümpiamängude asukohapaigaks on valitud Moskva, pole enam võimalik hoida sporti lahus poliitikast, kuna N. Liit ei tee seda ega ole kunagi teinud. Üheks näiteks selle kohta on äsja välja antud „Partei aktivistide käsiraamat", milles antakse partei propagandistidele järgmisi juhiseid:

„Otsus austada maailma esimese sotsialistliku riigi pealinna olümpiamängude korraldamisega on veenvaks tõendiks meie välispoliitika ajaloolisele tähtsusele ja õigusele ning sellele tohutule panusele, mille N. Liit on andnud oma rahutöös, mis nüüd on teatavaks saanud kogu maailmale."

1980. a. olümpia-regatt Tallinnas, Eestis, on kavandatud nii, et selle start toimuks 21. juulil, missugune päev juhtub kokku langema sama kuupäevaga 1940, millal Eesti ja teised Balti riigid ametlikult kuulutati „sotsialistlikeks vabariikideks", pärast seda kui need olid okupeeritud N. Liidu sõjajõudude poolt.

Hiljuti avaldatud artikkel ajalehes „Kodumaa" (nr. 52, 1979) Tallinnas kinnitab taas seda laadi propagandat. Eesti kommunistliku partei keskkomitee esimene sekretär Karl Vaino ütleb tere tulemast kõigile Moskva olümpiaadile ja Tallinna regatile Eesti NSV juubeliaastal, et tutvuda tehtud töö ja ja saavutustega.

Meie kindlaks arvamiseks on, et N. Liidul ei tohiks olla lubatud samaegselt ikestada rahvaid ja korraldada olümpiamänge. Meie arvates N. Liit ja idabloki maad peaksid pidama kinni ÜRO deklaratsioonist ja Helsingi lepingus määritletud inimõigustest.

Tundes N. Liitu, meie usume, et Moskva olümpiamängude boikoteerimine oleks üheks teeks, kuidas N. Liidu rahvale rahulikul viisil näidata, et midagi on viltu ja et läänes ei kiida heaks ta käitumist ei inimlikul ega poliitilisel alal.

Julgeme loota, et Teil on võimalik kaaluda praegu N. Liidu poolt okupeeritud Balti riikide probleeme.

Rahvusfondi esimehe ja peapiiskopi kirjale tuli vastus Briti saatkonnast Stokholmis, milles muuhulgas mainiti:

„Kui mängud peaksid toimuma N. Liidus ja briti meeskond osa võtma Tallinnas toimuvaist võistlustest, soovib valitsus selgelt rõhutada, et see mingil viisil ei muuda poliitikat endiste Balti riikide suhtes. Nagu teised valitsused, on ka Briti valitsus tunnustanud nende vabariikide inkorporeerimise fakti N. Liitu, aga valitsus pole kunagi tunnustanud seda inkorporeerimist legaalsena. Valitsus on seepärast alati keeldunud inkorporeerimise legaalsuse tunnustamisest ja on seda seisukohta väljendanud paljudel eri kordadel. See joon on jätkuvalt valitsuse seisukohaks."

Uus vene helikopter Afganistanis

Venelased kasutavad võitlustes Afganistani gerilja vastu täiesti uut helikopterit, mida seniajani pole kasutatud väljaspool idabloki riike. See on tüübist MI-24 ja relvastatud muuseas rakettidega. Hind — umbes 30 miljonit krooni (ca 10 milj. dollarit). Lääne andmetel olevat N. Liidul 3500 atakkhelikopterit kuna ameeriklastel olevat neid umbes kümme tuhat. Rootsi riigikaitse käsutuses on 75 helikopterit, kuid ükski neist pole varustatud soomustõrje- või atakkrelvadega.

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

MURRAY E. NEWBIGGING

Matusebüroo

M. Wayne Hamilton

Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd. Toronto, Ont. M4S 2N4

(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 ⊙ 489-8002

Rõõmsaid kevadpühi vennasrahvale!

PARKWAY BAKERS LTD.

127 MANVILLE RD. UNIT 14, SCARBOROUGH, ONT. M1L 4J7

TEL. 751-0066

SEAWAY MEAT MARKET

1960 QUEEN ST. E., TORONTO M4L 1H8 TEL. 691-2361

FRED FRITZ

Lõbusaid pühi!

FUTURE BAKERIES

739 Queen St. W. Toronto, Ont.

Telefon 368-4235

Lõbusaid kevadpühi!

NAUTIGE KÜLALISLAHKET

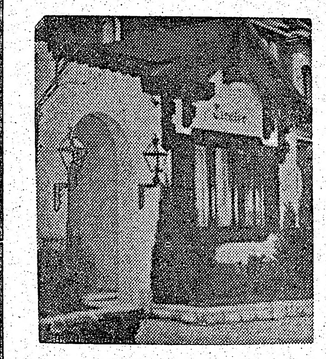

ATMOSFÄÄRI JA TIROOLI MUUSIKAT KEVADPÜHADE PUHUL

Suurepärane viini köök ja rikkalik veinikaart.

923-7021

TIROLER RESTAURANT AND TAVERN

1115 BAY STREET (lõunapool Bloori) Toronto, Ont. M5S 2B3

RÕÕMSAID KEVADPÜHI!

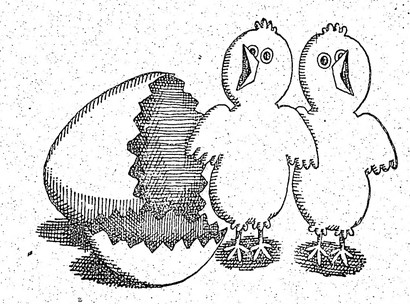

RÕÕMSAID KEVADPÜHI!

Tervitusi kevadpühiks!

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. Tel. 463-3331

Pühade puhul avatud:
teisip., kolmap. 9—6,
neljap., 3. apr. 9—7,
SUUR-REEDEL JA KEVADPÜHADE LAUPÄEVAL ON ÄRI SULETUD.

KEVADPÜHADE LAUALE MAITSVAID PAGARITOOTEID OSTKE MEILT.

Rõõmsaid kevadpühi!

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Rõõmsaid kevadpühi!

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST

2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ◎ TELEFON 483-6650

Avatud: esmasp., teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30, laup. 9.30—5.30.

Rõõmsaid kevadpühi!

HILLSIDE BAKERY
SOOME PAGAR

2351 LAWRENCE AVE. E. (Brimley) — Tel. 261-2238
— PAGARISAADUSED JA DELIKATESSID —
rukkileib, sepik, soome kardemonisai, lihapirukad, piparkoogid, maitsvad tordid, SÜNNIPÄEVAKRINGLID

Rõõmsaid kevadpühi meie eestlastest klientidele

soovib

PETIT PARIS
CAKE & COFFEE SHOP INC.

2384 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONT. M6S 1P5
TELEFON 769-9881
PROUA JA HÄRRA ERIC NAUS

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

THE RALPH DAY FUNERAL HOME

Funeral Director L. D. McBride

180 DANFORTH AVE., TORONTO, ONT. M4K 1N1 — TEL. 463-3670

Velle veste

Midagi pole uut...

Tänapäeval on avaikud uudistevahendid — ajalehed, TV ja raadio — sedavõrd täis halbu ja rahutusttegevaid asju, nagu midagi head polekski enam päikese all! Pole seepärast imestada, kus iganes jutt kaldub tänapäeva sündmustele ja elule, seal muutuvad tuleviku väljavaated tumedaiks, ning lõppresümeena koorub välja üksmeelne otsus, mida Osvald Spengler kuulutas juba 60 a. tagasi, et elame tõepoolest Lääne-tsivilisatsiooni lagunemise ajastul; mõnede arvates koguni maailma lõpu-eelseid päevi. Kuid kuulgem, mida ütleb Vana Testamendi elutarkuste Koguja oma raamatus:

„... ei ole midagi uut päikese all. Või on midagi, mille kohta võiks öelda: ‚Vaata, see on uus!' Kindlasti see oli juba olemas muistseil aegadel, mis on olnud enne meid...“

Lihtsamalt ja lähemalt võttes: Vaadakem näiteks naiste moode, või habemikke mehi. Kas ei meenuta need meile vana-vanaemade ja vana-vanaisade koltunud fotosid vanade albumite lehekülgedelt?

Kuid ka tõsisemal pinnal me näeme ühiskondikku elu sügavamalt iseloomustavaid, või elutingimusi mõjustavaid asju, milledest me ekslikult arvame, et ei midagi sellist pole esinenud möödunud aegadel, ega näinud kadunud põlved!.. Kuid pöörakem vaid mõneks põgusaks vaateks ajaloo lehekülgi, siis näeme, kuis „ajaratas ringi käib“...

* * *

Kõneledes vabaduse kaotanud rahva (rahvaste) traagikast, vaadakem, mis ütleb prohvet Jeremiah umbes 600 a. e.Kr.:

„Meie pärisosa on läinud võõrastele, meie kojad muulastele... Vett me joome raha eest, puid me saame vaid ostes. Vaenajad on meil kaela-peal; meid ei jäeta rahule! Rõõm on lõppenud meie südameis ja meie tants on muutunud leinaks...“

* * *

Kui me kõneleme, kui vähe võime tänapäeval usaldada inimesi, või kui lõhutud on perekonnad, siis kuulgem, mis manitseb prohvet Miikah juba 8-dal sajandil e.Kr.:

„Ärge uskuge ligimest, ärge lootke sõbra peale. Hoia oma suuks isegi selle eest, kes su kaisus magab. Sest poeg põlgab isa ja tütar tõuseb ema vastu, minia ämma vastu. Inimese vaenlasiks on saanud ta oma kodakondsed.“

* * *

Kui kuuleme tänapäeval poliitiliste juhtide suuri sõnu ja magusaid lubadusi (eriti enne valimisi), siis meenutagem, et juba 17-dal sajandil prantsuse filosoof ja ühiskonna pahede kriitik, La Rochefoucauld märkis: „Valitsejate ‚armulikkus' sõnades on vaid paljas poliitika, et võita rahva poolehoidu. See tuleb sageli edevusest, tihti hirmus,t enamasti aga mõtlemata laiskusest.“

Ning kui me vahel kritiseerime endi noorte käitumist, siis on samal filosoofil ka oma ajastu noorte kohta arvustav vaade, öeldes: „Enamik noori inimesi mõtlevad, et nad oma käitumises on loomulikud, kui nad tegelikult on vaid halbade kommetega ja tahumatud.“

* * *

Tänapäeval on kõikides tehnoloogiliselt arenenud maades märgata, et rahvas valgub linnadesse. Ebaausus lokkab kõikjal. Korruptsioon valitseb pea igalpool. Distsipliini- ja moraali-standardid on peaaegu kadunud. Asi ei näi aga enam nii hull, kui lugeda, mis kirjutas 3-dal sajandil kristlik piiskop Kyprianos oma ajastut iseloomustades:

„Tänapäeva maailm kõneleb isenda eest: Laostumise tõestusmärgid näitavad meile selle kõdunemist. Talumehed kaovad maalt, kaubandus merelt, sõjamehed laagritest; igasugune ausus ühiskonnas, igasugu õiglus kohtutes, igasugune solidaarsus koos sõpruse mõistega, igasugune oskus ja osavus käsitööliste juures, kõik standardid moraalist — kõik, kõik need on kadumas!“

* * *

Tänapäevá kasvatuse ja välismõjude suund on „mass-inimese“ poole, kus kõiki nagu tahetakse suruda ühele tasemele — pinnapealsuse, väheste huvide, ning vähese järelmõtlemise halli vormi. Vaadeldes aga minevikku, me näeme, et seegi pole päris uus! Ajad on tulnud ja ajad on läinud. Paljugi kordub, kuid tõusude ja mõõnade vaheldusega. Maakera aga jatkab oma pöörlemist, ning kaasplaneetidega tiirlemist ümber päikese; ning koos viimasega purjetamist „Linnutee“ kosmilises meres... Ja inimene ise on seni põhiliselt jäänud samaks, oma nõrkuste ja pahedega — ikka ja jälle olles nagu pimeduses kistud kuristiku poole — seni, kuni pilk on taas tähtedele suunatud...

Velle-

Pöörettekitav arhiivileid rootsi folkloristlikule uurimisele

Eesti õigusajaloolasel dr. jur. Ilmar Arensil õnnestus koos tuntud Rootsi folkloristi, ülikooli-lektori Bengit af Klintbergiga avaldada pikem põhistav uurimus Skandinaavia etnoloogilises ajakirjas „Rig“ (nr. 3, 1979) pealkirja all: „Bortbytningsäger i en gotländsk dombok från 1690“ („Laste-tagasivahetamise saagad Ojamaa kohtuprotokollis aastast 1690“).

Uurimus põhineb Arensi poolt üllatuslikult tehtud arhiivileiule Rootsi Riigiarhiivis. Haigete, kidurate või ebardlike laste tagasivahetamise momendist Rootsi rahvausundi küsimusis puudusid taolise varase perioodi nagu 17. sajandi lõpp, seni täielikult andmed ning Nordiska Muuseumi rahvapärimuste arhiivis leidus rahvajutustuste kaudu taolisi teateid alles 19. sajandi algusest. Seetõttu on ülalmainitud avastus Rootsi folkloristlikus uurimuses selle probleemi seisukohalt pöörettekitav.

Eestist on haigete laste tagasivahetamise motiiv teada vaid Läänerannikult ja saartelt.

Samadel uurijatel olevat kuuldavasti teoksil veel ulatuslikum ühisuurimus n.n. „armastusemaagias“ („kärlekmagi“) Rootsi 17. sajandi kohtuaktide alusel.

Ülikoolide lõpetajaid

Havai ülikooli lõpetas magistrikraadiga „International Health and Health Planning“ alal Henno Tarikas (korporatsioon Ugala). Ta õppis ülikoolis töö kõrval, töötades haigla administratsioonis. Lõpetaja elas varemalt N. Yorgis, saavutades BA kraadi Connecticutis.

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

Matusebüroo

467 SHERBOURNE STREET, TORONTO, ONT. M4X 1K6

TELEFON 924-1408

THOMAS L. MORRISON
Funeral Director

Rõõmsaid kevadpühi!

POKO's MEAT & DELICATESSEN

376 COLLEGE STREET — 922-1300
767 MT. PLEASANT RD. — 488-2078

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

William Funeral Chapel

665-669 Spadina Ave. Toronto, Ont. M5S 2H9 — Telefon 979-2401

Häid pühi!

PETER A. VESA, Q.C.

Soovime rõõmsaid kevadpühi!

PERCY WATERS FLORIST
INC.

445 DANFORTH AVE. TORONTO M4K 1P2 ◎ TELEFON 463-1125

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 1. aprillil 1980 — Tuesday, April 1, 1980

KIREV MAAILM

MILWAUKEE — Armastusetransistori on konstrueerinud Milwaukee leidur Carlisle Dickson. Aparaat kannab nime „Love Bug". See saadab välja elektroonilisi laineid ja otsib sobivat vastust. Aparaadi omanik söödab sellesse andmed oma vanuse, sugupoole, rassi, usu, hobide, sissetuleku jne. kohta. Olles niisid avalikus kohas, näit. restoranis, diskos või mingil rahvakogunemisel ta saadab signaalid välja ja ootab, kuni tekib „peep-peep" toon. See tähendab, et ta on rahva hulgas leidnud vastassugupoole, kellel taskus on samasugune aparaat ja kellega tema andmed sobivad. Vastaspool leitakse kergesti üles, sest selle lähenemisel „peep-peep" toonid tugevnevad, kaugenemisel nõrgenevad. Aparaadi hind on $140, teatab „Saturday Review".

OSLO — Oslos suri hiljuti Maria Quisling, kõikide reeturite, „kvislingute" prototüübi Vidkun Quislingu lesk. Tema pärandusse kuulub miljonitesse kroonidesse ulatuv varandus kunstiaarete näol — näiteks Rubensi originaalmaalid, ikoonid, kuld, kristall ja hõbe. Muuhulgas ka Quislingu enda originaalkäsikirjad, mis kirjeldavad natsislikku Euroopat pärast nn. Kõlmanda Riigi võitu. Suurem osa kunstiaaretest on pärandatud kirikule. Pärast sõda mõisteti Vidkun Quisling surma riigireeturina ja hukati. Kuid sõna „kvisling" on jäänud rahvusvahelisse keelepruuki kõikide riigireeturite kohta.

STOKHOLM — Arvestuste kohaselt on Rootsis umbes 6.000 prostituuti. Neist tegutseb umbes 300 Malmskillnadsgatanil Stokholmis, kusjuures hinnaks on umbes 100—500 krooni — olenevalt vanusest ja kvaliteedist üldiselt. Mitmed on öelnud, et nad näiteks haigeabidena teenisid 3.000 krooni kuus (netno) kuna nad töötades Malmskillnadsgatanil saavad sama summa paari päevaga. Seejuures on tegemist rahaga, mis on täiesti maksuvaba. Hoopis teisest kategooriast on aga need tüdrukud, kes töötavad luksushotellides ja täiesti eraviisiliselt omal käel.

UKIAH, Kalif. — Üks teismeline kes oli rööviud ja peetud kinni seitse aastat mehe poolt, keda ta oli harjunud isaks nimetama, põgenes oma röövija juurest koos 5-aastase poisiga, kes oli viimasel valentinipäeval sama mehe poolt röövitud. Teismeline on nüüd 14-aastane. Ta rööviti seitsme aasta eest, kui ta oli teel koolist koju kesk-Kalifornia linnas. Röövija oli viinud ta veendumusele, et ta õiged vanemad ei hooli enam temast.

STOKHOLM — Hoolimata riigi tugevast joomise vastasest kampaaniast, joovad rootslased nüüdisajal rohkem kui kunagi enne, mis selgub veebruaris ilmunud statistikast. Absoluutseks alkoholiks arvestatuna läheb iga rootslase kurgust alla 8 liitrit aastas. Aasta tagasi oli see veel 3% võrra väiksem.

BONN — Perekonnaminister Antje Huber ütles, et sündivus Lääne-Saksamaal on jälle tõusmas ja põhjus võivat olla tööstusühiskonna muutunud eluviisis. Samal ajal on abiellunute arv Lääne-Saksamaal nüüd suurem kui kunagi enne. Keskealistest elavad 90% abielus. Oletatakse, et viimaseaja uuendused seadusandluses on märgatavalt mõjutanud abielude arvu.

KALKUTA — Indias sai viis inimest surma, kui nad suures paanikas hüppasid maha suure kiirusega sõitvalt veoautolt. Veoauto kastis oli nimelt surnukirst, mille autojuht oli ostnud ühe sugulase matuseks. Autojuht aga unustas kaasasõitjatele rääkimast, et kirstu asus ajutiselt puhkama tiks tema sõpradest. Kuna peale kõige muu hakkas sadama, sulges juht kirstukaane ja sõitis edasi. Kui sõbra uni sai täis, ronis ta puusärgist välja, kusjuures kaasasõitjad hüppasid paanikas autost maha ja said surma.

Üheks osaks eesti keskkooli omaloomingu õhtul oli rahvatantsu ettekanded. Pildil vaade tantsijaile, keskel Marika Mäeste ja Hillar Heine, paremal Ellen Valter ja Paul Kängsepp. Foto: Vaba Eestlane

Täna on juttu

Uus minoriteediprobleem USA-s

Hispaania keel võidab pinda Kalifornias

LOS ANGELES — Broadway on üks Los Angelese ühe linnaosa peatänavaist. See on täiesti mehhiko tänav. Seal kajab plekiheline tsirkusemuusika ja keel — nii kõneldav kui kirjalik — on hispaania keel, mehhiko-hispaania keel.

Samasugune on olukord ka Heronis, väikses Kesk-Kalifornia linnas. Heron on õigesti mehhiklastest maatööliste alaline laager, tundmatu ja tuuline väike keskus. Turu serval olevas kõrtsis pakutakse mehhiko õlut ja veine. Kuid ka kirjakeeleks on hispaania keel.

Sama võib näha kui sõidad San Diegost lõunasse Tijuana ja piiri poole.

Mööduvais autodes on mehhiklased ja autonumbrid on Mehhiko omad. Raadios räägitakse hispaania keelt, kuigi raadiojaam on Ühendriikide poolel. Ladinlasi on kõikjal Lõuna-Kalifornias (neid kutsutakse „chicanoideks" või „hispanikeks" — armsal lapsel on mitu nime). Need inimesed on mehhiklased või muust ladina-ameerika rahvusest olevad ameeriklased.

Praegu on neegrid ikka veel Ühendriikide suurim vähemusgrupp. Neid on umbes 20 miljonit ehk 10% Ühendriikide elanikest. Aga olukord on muutumas. 1980-ndate aastakümneil tuleb lõuna-ameeriklase sünnipäraga inimesi Ühendriikidesse ja nad on varsti suurimaks vähemusrahva rühmaks.

See rühm kasvab kiiremini, tänu suurele sündivusele ja tugevale rändamiskirele.

USA-s on ametlikel andmeil umbes 12 miljonit ladina-ameeriklast aga kõik teavad, et tõeline arv on palju suurem. Riigis on 4—12 miljonit n.ö. puhtalt hispaania keelt rääkivat immigranti. Kui arvestuse aluseks kasutatakse ametlikke arve, oleks „chicanoide" osa elanikest umbes 7%. Kui kasutatakse kõrgemat arvu, on nende osa juba 10%.

Lisaks on ametlik saladus, et see elanike osa arvestati liiga väikeseks 1970. a. rahvaloendusel, mil esimese aasta immigrante ei arvestatud veel kaasa.

Igal juhul ladina-ameeriklastest elanike osa kasvukiirus on ametlikult umbes 30%, kuna selle kõrval kogu elanikkonna kasvuprotsent on vaevalt 6%. Ennustuste põhjal näib sellisena, et hispaania keelt kõnelevaid ameeriklasi on juba enne 1985. aastat rohkem, kui musti ja aastakümnenda lõpuks võib neid olla juba 30 miljonit.

Juba nüüd on Kalifornia elanikest 18% ladina-ameerika päritoluga ja Texase elanikest ca 20%. Kalifornia ja Texas on oma elanike arvult USA suuremad osariigid. Texases, Uus-Mehhikos, Arizonas ja Kalifornias, USA lõunaosas, on neid kokku üle 7 miljoni, kus nad on saanud ikka paljudes kohtades omavalitsuses madalamaid positsioone.

Viiendik ladina-ameerika perekondadest elavad ametlikust vaesuspiirist allpool.

Ühendriikide elanike vaesuspiirist allpool elavate koguarvu võiks arvestada vähe alla kümnendikule elanikkonnast. Ladina-ameeriklasist tööliste keskmine teenistus on $8.000 aastas, kusjuures kõikide ameeriklaste keskmine teenistus on üle $11.000. Hispaania ei ole suure sissetulekuga rahva keel. See ei ole ka kongressi, linnavalitsuste või piirkonnanõukogude keel. USA Kongressis on sünnipäralt ladina-ameeriklasi 4, kuid musti on 17 ja juute 27. Kuid kohapealses Los Angelese linnavalitsuses ei ole ühtki „ladinlast". Neid ei ole ka Los Angelese piirkonna usaldusorganeis.

Kalifornia osariigi Kongressis on 3 ladina-ameeriklast kummaski kambris. Kokku on osariigi kongressiliikmeid 120. Selline on olukord osariikides, mille elanikkonnast aga kümne aasta pärast enamus võivad olla ladina-ameeriklaku päritoluga.

Hispaania keel ei ole ka kõrgema hariduse keeleks. USA ladinlased" lõpetavad oma kooliskäimise enneaegsemalt kui muudesse elanikrühmadesse kuuluvate vanemate lapsed.

Ladina-ameeriklasist vanemate lapsed käivad koolis keskmiselt 8,1 aastat; võrdluseks käivad mustade lapsed koolis keskmiselt 10 ja valgete lapsed 12,1 aastat.

Need asjad on siiski üksteisega seoses. Väiksema hariduse saanud sattuvad vähemtasuvaile töökohtadele. See tähendab elamist agulis, kus on jälle viletsad koolid, kust pääseb madalapalgalistele töödele. Nii on olukord püsinud juba märgatavalt kaua.

Kuid ladina-ameeriklaste ühtekuuluvustunne hakkab nähtavale tulema. Nad kõnelevad sama keelt ja need kuuluvad samasse katoliiklikku kirikusse. Aga muidu see vähemusgrupp on hajuvil. Sellesse kuulub palju huvirühmi ja poliitilisi suundi.

Suurim rühm ladina-ameeriklasist on mehhiklased (üle 7 milj.), puertoriiklasi on 2 miljonit ja kuubalasi ühe miljoni lähedal.

Milline on nende osa USA-s tulevikus. Poliitikud, sotsiaalantropoloogid ja kultuuritegelased annavad sellele küsimusele erinevaid vastuseid. Aga peagu kõik on kindlad, et hispaania keelt kõnelevad grupid põhjustavad suuri muudatusi üsna varsti USA-s ja ameeriklaste ühiskondlikus elus.

Nalja

„Tahaksin meeleldi viibida kusagil, kus kogu päev ei näe ega kuule ühtegi nimest."

„Astu ometi osanikuna minu ärisse!"

Riin Rivanool

Võistlus

Neid oli kokku kuus, vanuselt on nad kümne ja viie aasta vahemail ja igaüks neist võib end auga nimetada „vanaema kallikeseks".

On ju ka veel üks seltsmes ja tilluke, aga see on alles mähkmeis ja munavärvimise tähtsast toimingust veel osa ei võta, aga ta ei näi sellest ise ka eriti hoolivat ja magab alles õlglase und vanaema pesukorvis.

On otsustatud, et tänavune munavärvimine tuleb võistluskorras ja auhindadega. Mitte trofeed ega karikad, vaid vanaisa paneb välja rahalised autasud: I, II, III eriauhind ja sellele järgnevad kõik ühevääršed nii, et iga osavõtja ikka mingisuguse võidu saab.

Munalakipudeleid erivärvides kasutamiseks on kuus, nii et jatkub igale ja need käivad siis rotatsiooni korras ringi. Siiski, seitsmes pudel on ka olemas, nii selleks juhuks, kui mõni ümber peaks minema. Seda surmkindlalt ka juhtub ja jääb vaid loota, et see hirmus värvaine ainult lauale ja mitte kellelegi sülle ei voola.

Nõnda siis alustame.

Kiirus ei ole tähtis, ainult kõige ilusam ja huvitavam värvitöö leiab arvessevõttu.

Vaikse nohinaga alustatakse tööd, kuni lauaotsas käib praksakas ja purukspillatud munake veereb lõpa-lõpa põrandat pidi omateed. Nüüd läheb seltskond elavaks ja munahoidmise õpetusi tuleb igast suust:

„Miks sa kõvemini ei hoia? Vaata nii!" — „Kui värvid, pööra rohkem kätt, mitte muna ja ära ole nii lohakas!" ja ikka nõnda edasi.

Auhinnakomisjoni kuuluvad kõik täiskasvanud ja neid ei lubata mitte otsest töötegemist pealt vaadaa, sest „muidu hääletab igaüks auhinna oma lapsele" teab paar vanemat maimukest kinnitada. Ainult vanaema ja üks lasteema on juurde lubatud, kes pühkimise, nühkimise, puhastamise, aitamise ja abistamistööd oma peale võtavad.

Kõrvaltoas istub kogu suur komisjon ikka veel söögilauas ja ägedaks vaidlusteemaks kuuldub olevat: „Uude elumaja elektri sissetoomise probleeme ja raskusi kontrolli ning inspektoritega." Uhh, kui huvitav!

Keset kõige tugevamat töötempinget, kui käed juba üsna-väga värvised on ja parasjagu sest jatkub lauale ning näo pealegi, läheb Tipal — sel kõige pisemal — äkitselt süda pahaks. Küllap ta on värvipudeli kohal liigselt lakilõhna sisse hinganud, enne-seda head-paremat palju söönud ja pisut haiglane olnud varemaltki.

Nõnda juhtub siis see hea ja parem „üle parda" tulema kraanikaussi otse keset suurtegevust ja tekitab üldist ärevust.

„Vaene Tipa," ohkab kogu tööseltskond kui ühest suust ja võib sealjuures siiski õnnelikuna konstateerida, et „aga kaks muna oli tal ometi juba valmis ja võistlusist saab ta osa võtta küll!"

Tipakese ema võtab lapse sülle ja kannab ülestuppa voodisse, teiste töö läheb edasi.

„Nagu lahingus: haavatud kantakse ära ja muu sõjavägi võitleb vapralt edasi," tähendab keegi komisjoni poole pealt.

Igal värvijal (alias kunstnikul) on oma stiil ja töövõtted ning munavärvimine paljude värvidega annab tõesti võimalusi igasuguseid. Küll maalitakse nägusid, täppe, triipe, laineid, vööte ja futuristlikke nägemusi, kuni üsna ühekorraga on kahel poisikesel ja kahel tüdrukul oma seitse muna valmis. Selline on igaühe portsjon. Tõnn on aga alles viienda juures. Ei, ta ei taha omadest ühtki teistele värvida anda, vaid viib oma töö suurima hoole ja meisterlikkusega pärast teisi lõpule. On teada ennegi, et Tõnnil näib olevat eriline kunstimeel igasuguseiks peeneiks kätetöiks, voolmiseks ja skulpteerimiseks, värvimeel sinna juurdearvatud.

Lõpuks on munad värvitud ja nüüd tuleb vanaema esimene dilemma: igaüks peab võistlusele välja panema oma kõige ilusama muna ja küsimusi sajab igast suust:

„Ütle, missugune on sinu arvates see kõige ilusam. Mida mina küll valima peaksin? Kõik on ilusad, eks ole; No aita nüüd ometi!"

Tõesti, nii palju on ilusat, vanaema südamele eriti, et lihtsalt otsustada ei oska. Lõpuks saame siiski hakkama.

Nüüd on aeg käes auhinnakomisjonil hindamiseks ja suures ärevuses kantakse võistlustööd ühisel vaagnal hindajate ette. Ja keegi neist ei tohi teada, kes on millise muna „autor". Ah jah, vanaemale antakse eriluba teiste hulgas välja tulla oma sibulakoortega kirjatud loominguga ja on enamvähem kindel, et ta seitsmenda (ehk viimase) koha ja auhinna saab.

Pühademunad on kirjud ja ilusad, iga värvija on kasutanud omaenda stiili ja võimetekohaselt loonud parima — auhinnakomisjoni dilemma on sama suur, kui vanaemalgi oli. Otsust ootab aga kuus säravat ja lootusrikast silmapaari. Aga siis tuleb üks isadest välja väga targa otsusega:

„Mis oleks, kui määraksime kõigile munadele ühesuguse III auhinna, ei esimesi ega viimaseid, sest kõik on väga ilusti tehtud!"

Kõik hingavad kergendatult ja vanaisa asub välja jagama rahamünte nii, et igale saab ühepalju.

Lihavõttelks unustame, et terve elu on ju üks suur võistlus (või ehk koguni võitlus) ja läksime kevadele vastu ilma võitjate ja kaotajateta.

Läti äri

DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS

9 Queen St. E. Toronto — Tel. 368-5011

Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame). ☆ SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ☆ Kanvaa mitmes värvis — SOODSAD HINNAD. Avatud: esmasp.—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4. Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. Tel. 469-2205, kell 3—5 p.l.
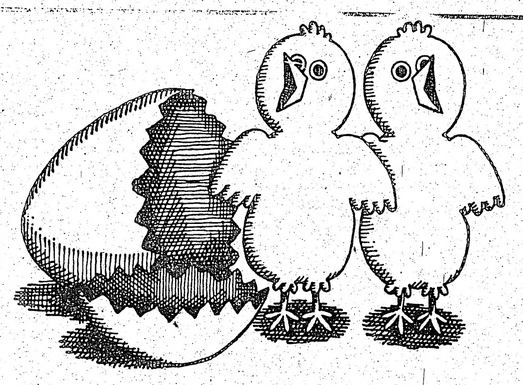
Ostke ja müüge
Linden Real Estate Ltd. Realtor kaudu
HEINO PÄRNSALU
REAL ESTATE BROKER
469-5118
LINDEN
REAL ESTATE LTD.
8 Boston Ave. (Rear of 1014 Queen St. E.) Toronto, Ont. M4M 2T9
21 A. KOGEMUSI KINNISVARADE VAHENDAMISEL